

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
dokonanej w dniach 22 -24 października 2012 r.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Jolanta Żyśko - członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Jerzy Brandys, ekspert PKA,

prof. dr hab. Janusz Solski, ekspert PKA

prof. dr hab. Marek Lisiński, ekspert ds. jakości, członek PKA

dr hab. Marek Kowalski, członek PKA, przedstawiciel pracodawców

mgr Jakub Koziol, ekspert ds. formalno - prawnych PKA

lek. Anna Dąbrowska, ekspert PKA, przedstawiciel doktorantów

Monika Narloch, ekspert PKA, przedstawiciel PSRP

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy dokonywała oceny instytucjonalnej w wizytowanej podstawowej jednostce organizacyjnej Uczelni. Wizytacja została przeprowadzona z w związku z upłynięciem okresu na jaki została wydana ocena na kierunku „analitka medyczna” przy jednoczesnym spełnianiu przez jednostkę warunków wynikających z art. 48a ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej (Dz. U. Nr 207, poz. 1232).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, reprezentantami interesariuszy zewnętrznych, pracownikami, doktorantami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia realizowana przez jednostkę

Uniwersytet Medyczny w Łodzi został utworzony dnia 1 października 2002 roku ustawą z dnia 27 lipca 2002 roku (Dz. U. Nr 141 poz. 1184) i jest akademicką uczelnią publiczną. Uniwersytet Medyczny działa na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U.Nr.164 poz. 1365 z późn. zm.), innych ustaw i przepisów dotyczących szkół wyższych oraz regulacji ustalonych przez właściwe organy Uniwersytetu Medycznego.

Uniwersytet Medyczny posiada osobowość prawną, a jego siedzibą jest miasto Łódź. Uniwersytet kontynuuje tradycje Akademii Medycznej w Łodzi oraz Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi. Uniwersytet Medyczny jest uczelnią autonomiczną we wszystkich obszarach swojego działania na zasadach określonych w ustawie. Uniwersytet Medyczny ma samodzielność statutową, tj. prawo do uchwalenia Statutu oraz zmian w Statucie, wchodzących w życie z dniem określonym w odpowiedniej uchwale Senatu.

Nadzór nad Uniwersytetem Medycznym sprawuje minister właściwy ds. zdrowia, a w zakresie spraw wojskowych – w porozumieniu z ministrem obrony narodowej. Uniwersytet Medyczny jest członkiem Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich i członkiem Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych.

Podstawową jednostką organizacyjną Uniwersytetu Medycznego jest wydział.

W skład Uniwersytetu Medycznego wchodzi między innymi Wydział Farmaceutyczny, który tworzą:

- a. Oddział Kosmetologii
- b. Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego
- c. Oddział Medycyny Laboratoryjnej

Wydział Farmaceutyczny jest jednostką organizacyjną Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Administracyjnie podzielony jest na 9 katedr, w skład których wchodzi 22 zakłady:

- Katedra Biologii i Biotechnologii Farmaceutycznej:
 - Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej,
 - Zakład Mikrobiologii Farmaceutycznej,
 - Zakład Biotechnologii Farmaceutycznej
- Katedra Chemii Bioorganicznej i Biokoordynacyjnej
 - Zakład Chemii Bioorganicznej,
 - Zakład Chemii Fizycznej i Biokoordynacyjnej
- Katedra Chemii Farmaceutycznej i Biochemii
 - Zakład Biochemii Farmaceutycznej,
 - Zakład Chemii Farmaceutycznej i Analizy Leków
- Katedra Chemii Medycznej
 - Zakład Chemii Analitycznej,
 - Zakład Chemii Bionieorganicznej,
 - Zakład Syntezy i Technologii Środków Leczniczych
- Katedra Biofarmacji
 - Zakład Biofarmacji,
 - Zakład Farmakodynamiki,
 - Zakład Farmacji Szpitalnej,
 - Zakład Farmakogenetyki – przypisany organizacyjnie do Oddziału Pielęgniarstwa i Położnictwa Wydziału Nauk o Zdrowiu
- Katedra Farmacji Stosowanej
 - Zakład Technologii Postaci Leku,
 - Zakład Farmacji Aptecznej
- Katedra Farmakognozji
 - Zakład Farmakognozji
- Katedra Kosmetologii
 - Zakład Kosmetologii,
 - Zakład Chemii Surowców Kosmetycznych,
 - Zakład Środków Zapachowych,
 - Zakład Technologii Środków Kosmetycznych
- Katedra Toksykologii i Bromatologii
 - Zakład Toksykologii,

- o Zakład Bromatologii

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
studia stacjonarne	6860	1046	355	19	0	0
studia niestacjonarne	1684	265	396	17	86	36
RAZEM:	8544	1311	751	36	86	36

„Misją Uczelni jest skuteczne działanie na rzecz społeczności lokalnej, regionalnej i ogólnonarodowej. Poprzez współpracę wszystkich podmiotów dążenie do efektywnego funkcjonowania i osiągania najwyższego poziomu kształcenia i rozwoju badań naukowych oraz oferowania wysokiej jakości opieki zdrowotnej.” Misja ta sformułowana jest właściwie i wskazuje na kierunki działania Uczelni.

Misja i strategia Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi została sformułowana w dwu i pół stronicowym dokumencie „Strategia rozwoju Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” (brak informacji o jego zatwierdzeniu przez Organy Wydziału lub Uczelni). Misja Wydziału opisana w tym dokumencie brzmi w następujący sposób: „Misją Wydziału Farmaceutycznego UM w Łodzi jest kształcenie studentów: na poziomie jednolitych studiów magisterskich na kierunku farmacja i analityka medyczna; na poziomie studiów I i II stopnia na kierunku kosmetologia, oraz na poziomie studiów III stopnia (doktoranckich) na kierunku farmacja. Misją Wydziału jest stałe podnoszenie jakości kształcenia poprzez działania w kierunku: podnoszenia kwalifikacji nauczycieli akademickich, uzyskania wysokiego poziomu badań naukowych, dopasowania do wymagań branżowych i rynku pracy oraz poprzez działanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.”

Tak sformułowana misja jest zgodna z misją Uczelni jednak wydaje się być zbyt szczegółowa, określająca stan faktyczny kształcenia na Wydziale i ograniczająca w pewien sposób dalsze możliwości rozwoju Wydziału.

Strategia Rozwoju Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi stanowi podstawę działań jednostki planowanych na lata 2012 – 2018. Strategia ta jest zgodna ze Strategią Rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Łodzi na lata 2011-2020, przyjęta została uchwałą Senatu nr 258/10 z dnia 2010 roku. Jest ona zaplanowana do realizacji w pięciu obszarach strategicznych: Kształcenie, Nauka i działalność B+R, Rozwój, administrowanie i zarządzanie oraz Działalność kliniczna. Wszystkie działania podejmowane przez jednostkę wspierają cele strategiczne określone we wspomnianym dokumencie strategicznym UM w Łodzi i zostały podzielone na cztery obszary strategiczne: Kształcenie, Nauka i działalność B+R, Administracja i zarządzanie, Określenie i spełnienie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy.

W „Strategii rozwoju Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” Władze Wydziału podkreślają, iż „wzrost jakości i ilości badań naukowych jest

istotnym elementem strategii rozwoju Wydziału Farmaceutycznego. Prace badawczo-rozwojowe wspierane są polityką Wydziału w wielu zakresach.”

Koncepcja kształcenia jest kompleksowa (obejmuje wszystkie poziomy i rodzaje studiów) i jest dość spójna, ale jej operacjonalizacja na studiach doktoranckich i podyplomowych jest znacznie słabsza niż na studiach I i II stopnia. Koncepcja jest spójna z badaniami prowadzonymi przez jednostkę w obszarze nauk medycznych. Zarówno system kształcenia studentów i doktorantów jak również działalność naukowo-badawcza odpowiadają w pełni celom Wydziału określonym w strategii jednostki i strategii Uczelni.

W dokumencie „Strategia rozwoju Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” Władze Wydziału definiują swoje działania w czterech obszarach strategicznych: Lepsze kształcenie, Nauka i działalność B+R, Określenie i spełnianie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy oraz Administracja i zarządzanie. Jednocześnie deklarują, iż *„wszelkie działania Wydziału w zakresie kształcenia na kierunku farmacja, analityka medyczna i kosmetologia oparte są na zasadach nieustannego dążenia do zapewniania wysokiej jakości kształcenia. Strategia realizacji tego założenia oparta jest na stałym badaniu i doskonaleniu wszystkich obszarów kształcenia. Systematyczne badanie wszystkich obszarów kształcenia stanowi źródło dalszych działań projakościowych.”*

Zarówno wyżej wskazana Strategia, jak i koncepcja kształcenia oraz działalność naukowo badawcza wskazują, iż jednostka właściwie identyfikuje swoją pozycję lidera na lokalnym rynku kształcenia w zakresie farmacji.

Z analizy opracowanego przez Wydział *Raportu samooceny* wynika, że interesariuszami wewnętrznymi są:

- a. studenci, doktoranci, słuchacze studiów podyplomowych,
- b. pracownicy Wydziału,
- c. jednostki organizacyjne Wydziału,
- d. jednostki administracji,
- e. Senat,
- f. Rektor i Prorektorzy,
- g. inne jednostki UM współpracujące z Wydziałem w zakresie badań naukowych i kształcenia,
- h. kierownictwo Wydziału i jego jednostek organizacyjnych,
- i. Związek Zawodowy Pracowników Uniwersytetu Medycznego i Uniwersyteckich Szpitali Klinicznych w Łodzi.

Głównymi interesariuszami zewnętrznymi są:

- A. uczniowie szkół średnich (kandydaci na studia),
- B. absolwenci jako potencjalni kandydaci na studia doktoranckie i studia podyplomowe,
- C. Minister Zdrowia,
- D. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- E. Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne,
- F. Okręgowa Izba Aptekarska w Łodzi,
- G. Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych,
- H. placówki naukowo-badawcze wymienione na stronach 41---42 raportu samooceny,
- I. apteki i przedsiębiorstwa farmaceutyczne,
- J. partnerzy zagraniczni wymienieni na stronie 39---40 raportu samooceny,
- K. media,
- L. NSZZ „Solidarność”.

Jednostka działa na podstawie Strategii Rozwoju Uniwersytetu Medycznego w Łodzi na lata 2011-2020, którą Senatu przyjął uchwałą nr 258/10 z dnia 27 maja 2010 roku oraz

„Strategii rozwoju Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.” W raporcie zapisano też, że jednostka:

- podejmuje wyłącznie działania zbieżne z misją Uczelni, mające na celu dążenie do efektywnego funkcjonowania i osiągnięcia najwyższego poziomu kształcenia, rozwijania badań naukowych, zasobów informacyjnych i naukowych,
- dąży do uzyskania wysokiej jakości nauczania i badań naukowych z poszanowaniem zasad wolności nauczania oraz praw chroniących własność intelektualną.
- w celu wypracowania polityki wysokiej jakości kształcenia podejmuje między innymi następujące okresowe działania:
 - przeglądy planów studiów i programów nauczania w zakresie zgodności z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla każdego kierunku i rodzaju studiów regulowanych zgodnie z zapisami Dyrektywy 2005/36/EC, a dla kierunków analityka medyczna i farmacja zgodnie z europejskimi uzgodnieniami dotyczącymi kształcenia,
 - kontrole przestrzegania zgodności siatek zajęć z planami studiów oraz kontrole w zakresie przestrzegania obowiązujących procedur,
 - analizy dotyczące spójności i zgodności z KRK koncepcji kształcenia, sylwetki absolwenta, planów studiów i programów nauczania,
 - oceny osób prowadzących zajęcia,
 - hospitacje zajęć dydaktycznych.

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Załącznik nr 4 Informacja o studiach doktoranckich i podyplomowych prowadzonych w jednostce oraz o uprawnieniach do nadawania stopni naukowych, w zakresie których nie są prowadzone studia doktoranckie

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Strategia działalności i rozwoju Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi jest zgodna z misją i strategią Uczelni, zostały w niej podkreślone w szczególności działania odnoszące się do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych oraz związek z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego.

2). Koncepcja kształcenia jest kompleksowa (obejmuje wszystkie poziomy i rodzaje studiów) i jest dość spójna, ale jej operacjonalizacja na studiach doktoranckich i podyplomowych jest znacznie słabsza niż na studiach I i II stopnia. Koncepcja jest spójna z badaniami prowadzonymi przez jednostkę w obszarze nauk medycznych.

3). Ocena strategii oraz koncepcji kształcenia i działalności naukowo-badawczej upoważnia do stwierdzenia, że jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym uwzględniając znaczenie jakości kształcenia i działań projakościowych.

4). W tworzeniu i realizacji strategii Wydziału Farmaceutycznego biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni, a Wydział deklaruje ponadto wzmocnienie ich roli w budowaniu kultury jakości kształcenia jako działanie priorytetowe na przyszłość.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

W Uniwersytecie Medycznym w Łodzi proces tworzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie ma długiej historii. W Raporcie Samooceny Wydział, charakteryzując Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), odwołuje się do Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, nr 391/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi. Ten przełomowy wewnętrzny akt prawny konstytuuje wszystkie podejmowane działania zarówno w całej Uczelni jak i na Wydziale Farmacji.

Od tego momentu Uniwersytet buduje cały system wewnętrznych aktów prawnych dotyczących jakości kształcenia. Ich zakres, uwzględniający różne czynniki, mające wpływ na jakość kształcenia, jednoznacznie przekonuje o dużym determinizmie i konsekwencji władz Uczelni w budowaniu kultury jakości, dotyczącej również jakości kształcenia.

Zestawienie tych wewnętrznych regulacji dotyczących wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia zawiera Raport Samooceny na stronach od 10 do 12, a także na stronach następnych, opisując jego podstawowe składniki. Obecnie dokonamy krótkiej analizy tego zestawienia. Jej podstawą będzie zakres przedmiotowy wewnętrznych aktów normatywnych.

Wewnętrzne dokumenty opisujące działania władz Uniwersytetu oraz Wydziału Farmacji dotyczące Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, obejmują: podstawowe przepisy obowiązujące w Uczelni oraz konstytuujące wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, a także przepisy dotyczące:

- rekrutacji;
- odpłatnych usług edukacyjnych;
- pomocy materialnej dla studentów;
- kadry dydaktycznej;
- systemu badań ankietowych;
- kontroli procedur wprowadzania zmian w programie i organizacji studiów;
- weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia;
- dotyczące obsługi informatycznej studiów, które obejmują;
- oceniania studentów;
- stypendiów dla najlepszych studentów, które obejmują;
- rozwoju zainteresowań studenta;
- procedur związanych z wykonaniem prac dyplomowych;
- studiów doktoranckich.

Dokonując analizy i oceny powyższych zestawienia aktów normatywnych należy zauważyć, że wszystkie one dotyczą Uczelni. Pośrednio wyznaczają również zasady funkcjonowania tego systemu na Wydziale. Nie zidentyfikowano jednak dokumentów opisujących WSZJK, formułowanych przez władze Wydziału, jako podstawowej jednostki organizacyjnej szkoły wyższej.

Oceniając zakres przedmiotowy wskazanych w Raporcie Samooceny wewnętrznych przepisów i norm prawnych określających funkcjonowanie WSZJK należy zauważyć, że odnoszą się one do podstawowych składników tego systemu. Przeważają te, które opisują WSZJK w standardzie przed nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Nie zidentyfikowano wszystkich przepisów wyznaczonych treścią znowelizowanej ustawy, choć

takie praktyczne przedsięwzięcia zdiagnozowano w toku procesu akredytacji Wydziału Farmacji. Za takie można uznać działania określające wpływ interesariuszy zewnętrznych czy wewnętrznych w budowaniu koncepcji kształcenia według formuły wyznaczonej przez Krajowe Ramy Kwalifikacji czy badania rynku pracy. Wymagają one, jak w przypadku badania interesariuszy, sformalizowania ich zadań przy analizie, ocenie i doskonaleniu efektów kształcenia, lub ujęcia bardziej kompleksowego i adresowanego do władz Wydziału, podejścia do analizy rynku pracy. Należy, zatem nie tylko, jak to ma miejsce w przypadku Wydziału Farmacji, odwoływanie się do tradycji akademickiej i w niej szukania potwierdzenia prowadzonych działań, ale także budowania kultury jakości poprzez formalizację realizowanych oraz nowych przedsięwzięć projakościowych.

Analiza wszystkich pozyskanych przez Zespół Wizytujący informacji pozwala na stwierdzenie, że funkcjonowanie WSZJK na Wydziale Farmacji sprowadzono do 15 obszarów badania (załącznik nr 6). Każdy z nich opisano poprzez określenie procedury (zespół otrzymał do wglądu procedury dotyczące tylko 11 obszarów), metody i kryterium, częstotliwości badania, dokumentacji oraz wskazanie podmiotu monitorującego i podejmującego decyzje.

Jednocześnie stwierdzono funkcjonowanie Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który swą aktywność podjął niezwłocznie po przyjęciu przez Senat Uniwersytetu Regulaminu pracy Uczelnianego i Wydziałowych Zespołów Zapewnienia Jakości Kształcenia (załącznik do uchwały Senatu UM w Łodzi nr 391/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r.). Potwierdza to także wyciąg z protokołu Rady Wydziału Farmaceutycznego z dnia 18 listopada 2011 roku powołujący WZZJK oraz przedłożona na tej samej Radzie informacja o pracach dotyczących jakości kształcenia.

Zespół Wizytujący PKA otrzymał także do wglądu harmonogram pracy WZZJK, który obejmuje różne przedsięwzięcia dotyczące zapewnienia jakości kształcenia w horyzoncie od 15 listopada 2011 do 15 listopada 2012. Równocześnie przedłożono sprawozdania z prac Wydziałowego Zespołu dotyczące przyjętych na Wydziale 15 obszarów badania. Charakteryzują one działania Zespołu. Większość ze sprawozdań kończy się wnioskami mającymi postać ogólnych kierunkowych zaleceń usprawniających.

Pozyskane na Wydziale informacje upoważniają do sformułowania wniosku, że Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Farmacji jest wdrożony. Świadczą o tym przytoczone powyżej zarówno akty prawne opisujące podstawowe składniki tego systemu, faktycznie realizowane przedsięwzięcia projakościowe sprowadzone do 15 obszarów badania, a także te sformalizowane jak i niesformalizowane procedury wykonywane zgodnie z tradycją akademicką.

Z analizy i oceny całej dokumentacji opisującej funkcjonowanie WSZJK, treści raportu samooceny, a przede wszystkim z rozmów z władzami akredytowanej jednostki organizacyjnej, członkami Uczelnianego i Wydziałowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia, a także informacji pozyskanych w trakcie spotkań z nauczycielami akademickimi i pracodawcami wynika jednoznacznie, że system ten obejmuje podstawowe składniki determinujące jakość kształcenia.

Oceniając wszystkie dostępne informacje, które odzwierciedlają aktualny stan funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Farmacji należy w sposób przekonywujący stwierdzić, że posiada on ukształtowaną strukturę. Identyfikuje się cztery aspekty wewnętrznego systemu zapewnienia jakości: funkcjonalny, czynnościowy, strukturalny i instrumentalny. Dopracowania wymaga aspekt funkcjonalny, szczególnie w zakresie pełnego zestawu funkcji oraz aspekt instrumentalny, najniżej oceniony spośród wszystkich. Taka struktura Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest wystarczającą przesłanką dla przyjęcia tezy, że zapewni on skuteczność podejmowanych decyzji i działań w zakresie zapewnienia jakości kształcenia. Istotnego doskonalenia wymaga

udział zwłaszcza interesariuszy zewnętrznych oraz badania rynku pracy. Z informacji przekazanych przez członków Wydziałowego Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, potwierdzonych bezpośrednim udziałem w takim spotkaniu wynika, że spotkania z interesariuszami zewnętrznymi należą do inspirujących programowo. Brak jednak w pełni zidentyfikowanych, wykształconych i sformalizowanych narzędzi, które pozwalałyby władzom Wydziału kształtować decyzje w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, których merytorycznymi czy metodycznymi inspiratorami byłiby interesariusze zewnętrzni.

Wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia oceniono na podstawie odbytych podczas wizytacji spotkań zespołu oceniającego z:

- władzami Uczelni i Wydziału oraz z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia,
- studentami studiów stacjonarnych,
- pracownikami administracji centralnej i wydziałowej,
- przedstawicielami pracodawców,
- przedstawicielami samorządu studenckiego,
- kierownictwem studiów doktoranckich,
- kadrą akademicką Wydziału

oraz z analizy *Raportu samooceny* i dokumentów udostępnionych podczas wizytacji, wynika, że wszyscy wymienieni wyżej interesariusze wewnętrzni (a)---(i) oraz zewnętrzni (A)---(K) mają wpływ na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia, bezpośrednio lub pośrednio.

Procedury wypracowania decyzji w zakresie jakości kształcenia obejmują przygotowanie i realizację programów nauczania, ocenianie studentów i doktorantów, analizę jakości procesu dydaktycznego oraz wdrażanie wniosków z tej analizy. Interesariusze wewnętrzni mają wpływ na te decyzje poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Wydziału i Senacie UM.

Odbyte podczas wizytacji spotkanie z przedstawicielami współpracujących z Wydziałem instytucji¹ pokazało, że poziom wiedzy zatrudnianych absolwentów i przyjmowanych na praktyki studentów Wydziału jest wysoki, porównywalny z poziomem absolwentów farmacji innych polskich uczelni. Przybyli na spotkanie wyciągnęli wnioski z kontaktów ze studentami i absolwentami, że mają oni wiedzę i umiejętności zorientowane na pacjenta przy drobnym niedostatku wiedzy w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej. Absolwenci farmacji, którzy nie podejmują pracy w aptekach, trafiają głównie do działów kontroli jakości firm farmaceutycznych i tam świetnie się sprawdzają.

Opinie 85 absolwentów Wydziału Farmaceutycznego można odczytać z raportu z badania losów absolwentów opracowanego przez Akademickie Biuro Karier (dotyczącego lat 2009/2010).

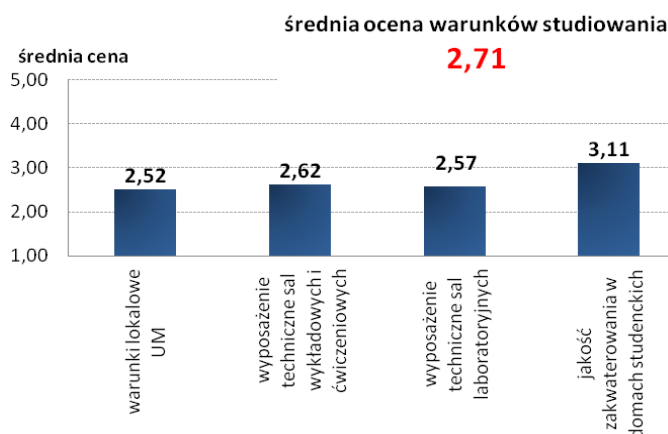
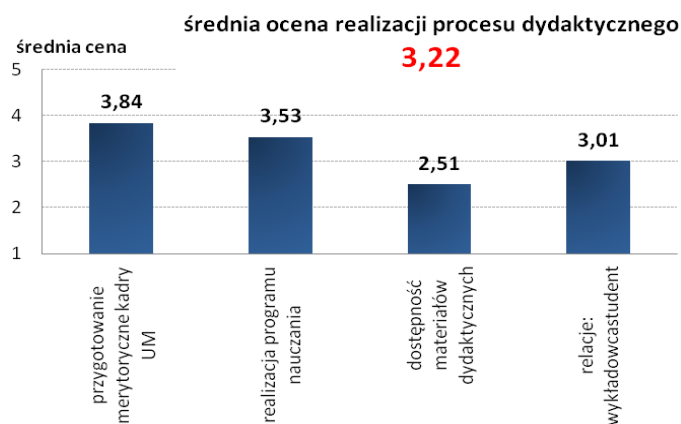
Ocena efektywności kształcenia

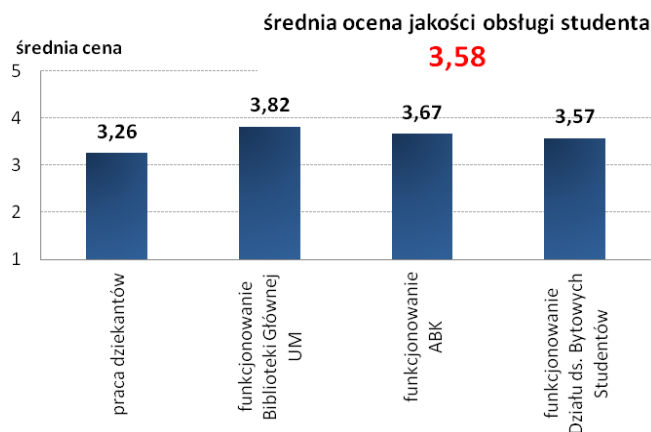
Oceniany element	Średnia ocena poziomu		Różnica przed-po
	przed nauką w UM	po studiach w UM	
Wiedza specjalistyczna	1,98	3,94	1,96
Wiedza ogólna	3,63	3,85	0,22
Umiejętność porozumiewania się w języku obcym	3,48	3,06	-0,42
Znajomość branżowego języka obcego	2,31	3,07	0,76

¹ Na spotkaniu zjawili się troje przedstawicieli firm: **AFLOFARM Farmacja Polska Sp. z o.o.**, HURTAP S.A., **POLFA - ŁÓDŹ S.A.**, Okręgowej Izby Aptekarskiej w Łodzi oraz działającej w Łodzi, rodzinnej sieci aptek.

Umiejętności informatyczne – obsługa komputera	3,86	3,95	0,09
Umiejętność pracy w zespole	3,90	4,12	0,22
Umiejętność pracy w warunkach stresu	3,45	3,95	0,50
Zdolności komunikacyjne	3,79	4,18	0,39
Umiejętność samodzielnej pracy	3,95	4,28	0,33
Umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji	3,76	4,25	0,49
Umiejętność samokształcenia się	3,87	4,23	0,36
Umiejętność wykorzystanie wiedzy w praktyce	3,52	3,85	0,33
Kreatywność/pomysłowość/innowacyjność	3,93	4,07	0,14
Zdolność analitycznego i logicznego myślenia	3,90	4,18	0,28

Badani absolwenci Wydziału zadeklarowali wzrost wiedzy i umiejętności w zakresie poziomu wiedzy specjalistycznej, znajomości branżowego języka obcego, umiejętności pracy w warunkach stresu, umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji, zdolności komunikacyjnych i umiejętności samokształcenia się, gdzie różnice ocen z okresu przed nauką w UM i po jej zakończeniu wyniosły, odpowiednio: 1,96, 0,76, 0,50, 0,49, 0,39 i 0,36 pkt. Pozostałe przyrosty ukształtowały się w przedziale od 0,09 pkt. (w przypadku umiejętności informatycznych – obsługi komputera) do 0,33 pkt. (w przypadku umiejętności samodzielnej pracy i wykorzystywania wiedzy w praktyce). *Uwstecznienie* wystąpiło w przypadku umiejętności porozumiewania się w języku obcym (-0,42 pkt., przy wyniku dla UM na poziomie -0,14).

Podsumowując wypowiedzi uczestników spotkania należy stwierdzić, że kanał kontaktu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jest drożny. Władze Wydziału i Uczelni znają zamieszczone wyżej wyniki badań i prowadzą działania naprawcze. Efekty tych działań w zakresie poprawy warunków studiowania są już odczuwalne. Zdaniem Zespołu Oceniającego należy zintensyfikować przeciwdziałanie uwstecznianiu umiejętności komunikowania się w językach obcych.

Ponadto oceniając wpływ interesariuszy wewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie jakości kształcenia należałoby zwiększyć aktywność studentów i doktorantów w tym procesie, gdyż jak wynika z analizy dokumentów przedstawionych do wglądu podczas wizytacji udział studentów i doktorantów w poszczególnych zespołach, komisjach i radach jest bierny. Studenci obecni na spotkaniach potwierdzili ten fakt, ale stwierdzili także, że znikoma liczba inicjatyw przez nich podejmowanych w zakresie jakości kształcenia wynika z braku zainteresowania tymi kwestiami, a także jest wynikiem niedostatecznych informacji w tym zakresie. Studenci zatem nie do końca potrafią zidentyfikować swoje miejsce i znaczenie w systemie zapewniania jakości kształcenia. Podobnie przedstawia się udział doktorantów we wdrożeniu Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Ich przedstawiciel znajduje się w składzie Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału Farmaceutycznego, (doktorantka IV roku SD). Brak protokołów ze spotkań zespołu oraz możliwości bezpośredniego kontaktu z doktorantką utrudnia jednoznaczną ocenę jej aktywności w pracach WZZJK. Ponadto przedstawiciele społeczności doktoranckiej nie mają wiedzy na temat możliwości ich wpływu na kształtowanie systemu zapewniania jakości na Wydziale Farmaceutycznym.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia identyfikowany na Wydziale Farmacji posiada cechy systemu kompleksowego.

Potwierdzeniem tego są wewnętrzne akty normatywne regulujące funkcjonowanie tego systemu zapewniania oraz zidentyfikowane rozwiązania obejmujące prowadzone w jednostce rodzaje studiów. Wydział Farmacji prowadzi kształcenie na studiach I i II stopnia oraz studiach podyplomowych. Deklarowane przez władze Wydziału w Raporcie Samooceny kształcenie na studiach III stopnia, po analizie wszystkich udostępnionych w trakcie wizytacji informacji, okazało się mieć formę studiów międzywydziałowych.

Oceniając kompleksowość Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia należy stwierdzić, że stopień jego zaawansowania nie jest jednolity. Zdecydowanie bardziej rozwinięty jest w stosunku do studiów I i II stopnia, mniejszy w odniesieniu do studiów

podyplomowych. Na tym rodzaju studiów władze Wydziału muszą w najbliższym czasie skupić w sposób szczególny swą uwagę.

Funkcjonujący na Wydziale system uwzględnia podstawowe czynniki mające wpływ na jakość kształcenia. Choć i w tym przypadku nie zawsze jest satysfakcjonujący stopień ich spełnienia. Do tych, które powinny być w sposób szczególny doskonalone zaliczyć można: udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych (szczególnie studentów i doktorantów), w zakresie ich większej aktywności dotyczącej analizy, oceny i doskonalenia efektów kształcenia, monitorowanie losów absolwentów (chodzi o kompleksowe, systematyczne badania, realizowane przy wykorzystaniu jednolitej metodologii i skutkujące wdrażaniem pozyskanych w ten sposób wniosków), czy upublicznianie deklarowanych efektów kształcenia przez system informacyjny.

W ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia na studiach doktoranckich uwzględnia się :

- udział doktorantów w konferencjach, publikacjach naukowych oraz ich uczestnictwo w badaniach naukowych, prowadzonych na Wydziale,
- wyniki zaliczeń i egzaminów końcowych, potwierdzone w indeksie doktoranta,
- pisemne coroczne sprawozdanie z przebiegu studiów oraz postępów w realizacji pracy doktorskiej, składane na ręce kierownika studiów doktoranckich,
- co semestralną ocenę postępów w pracy naukowej doktoranta, dokonywaną przez opiekuna naukowego / promotora.

Efekty kształcenia, zawarte w programach kształcenia i sylabusach, przewidziane każdym przedmiotem, nie są jednak szeroko dostępne dla doktorantów. Również w trakcie bezpośredniej rozmowy z przedstawicielami społeczności doktoranckiej, uczestnicy studiów III stopnia nie potrafili sformułować celów i efektów swojego kształcenia. Ponadto w ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia na SD nie uwzględnia się opinii wyrażanej przez doktorantów w trakcie badań ankietowych, zarówno odnoszących się do poszczególnych przedmiotów, jak i oceniających wykładowców prowadzących te zajęcia, gdyż takie badania ankietowe nie były dotychczas prowadzone.

Czynności związane z planowaniem i koordynacją oceny jakości kształcenia oraz ewentualnych działań naprawczych są prowadzone na szczeblu centralnym UM oraz na szczeblu wydziałów. Czynności te na szczeblu centralnym podejmuje Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (UZZJK), który nadzoruje i koordynuje prace Wydziałowych Zespołów ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZZJK). Działania obu tych zespołów bazują na regulaminie będącym załącznikiem do Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (nr 391/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r.), w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Medycznym. Dane do weryfikacji systemu, z uwzględnieniem ew. działań naprawczych dostarczają wyniki badań ankietowych prowadzonych przez Katedrę Nauk Humanistycznych UM w Łodzi i Akademickie Biuro Karier UM. Na szczeblu wydziałowym, mechanizm weryfikacji i doskonalenia jakości kształcenia bazuje na wymienionych niżej, czynnościach angażujących zarówno interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych:

I. czynności prowadzone co semestr

- ocena organizacji i przebiegu sesji egzaminacyjnych;

II. czynności prowadzone co rok

- kontrola zgodności siatek zajęć z planem studiów,
- ocena procedur wprowadzania zmian w programie i organizacji studiów – przegląd obejmujący proces dostosowania programów nauczania do KRK, kończący się raportem składanym Dziekanowi i UZZJK,

- kontrola procedury uzyskiwania upoważnień prowadzenia wykładów i seminariów przez nauczycieli ze stopniem naukowym doktora,
- ocena obowiązujących na Wydziale zasad zatwierdzania tematów prac dyplomowych – czynność bazująca na założeniu, że prace magisterskie powinny mieć charakter eksperymentalny,
- ocena prowadzenia prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych,
- ocena prawidłowości stosowania punktów ECTS w rozliczeniu wymiany studenckiej w kraju i za granicą,
- ocena efektywności kończenia studiów, skali odsiewu i jego przyczyn,
- opracowanie dla Dziekana i UZZJK zbiorczego sprawozdanie z ewaluacji jakości kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym;

III. czynności prowadzone co dwa lata

- przegląd tematyki i jakości prac dyplomowych;

IV. czynności prowadzone w sposób ciągły

- monitorowanie efektów kształcenia poprzez anonimową ankietę dla absolwentów prowadzoną przez Akademickie Biuro Karier,
- hospitacje zajęć dydaktycznych;

V. czynności prowadzone acykliczne, odpowiednio do potrzeb

- projektowanie kierunków zmian w planie i programie studiów, programie nauczania prowadzone we współpracy z głównymi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi,
- zmiany w zasadach i procedurach doskonalenia jakości procesu dydaktycznego, dotyczące wszystkich aspektów wymienionych w Regulaminie pracy WZZJK.

Udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia należy ocenić jako znaczący. Proces ten zasadniczo nie jest ani sformalizowany, ani też usystematyzowany. Władze Wydziału deklarują, że organizowane są w sposób systematyczny spotkania z pracodawcami, które pozwalają na pozyskiwanie opinii oraz ocen dotyczących jakości kształcenia i przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy.

Na podstawie opinii i informacji uzyskanych od przedstawicieli pracodawców podczas zorganizowanego przez władze Wydziału spotkania należy zauważyć, że procesy udziału i oceny przedstawicieli rynku pracy w ustalaniu efektów kształcenia przebiegają na pewnym poziomie ogólności. Jednocześnie należy odnotować, że w tym aspekcie oceny zidentyfikowano szereg dobrych praktyk i ramowych rozwiązań dotyczących udziału przedstawicieli rynku pracy w ustalaniu i ocenie efektów kształcenia. Brak jest w tym zakresie systemowych rozwiązań o charakterze formalnym. Rekomendowane jest ich usystematyzowanie oraz uporządkowanie. Szczególnie dotyczy to wypracowania spójnego modelu pozyskiwania przez władze Wydziału informacji na temat słabych i mocnych stron absolwentów i ich wykorzystanie do doskonalenia, nie tylko efektów kształcenia, ale także tworzenia oryginalnej i konkurencyjnej, względem innych szkół wyższych, oferty kształcenia.

Analizując udział interesariuszy zewnętrznych w procesie badania i oceny należy także zauważyć, że nie dotyczy on wszystkich czynników mających wpływ na jakość kształcenia. Władze Wydziału nie wskazują również na udokumentowane działania naprawcze w tych obszarach, nie analizują również ich skuteczności.

Ustawa z dnia 18 marca 2011 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, obowiązująca od 1 października 2011 roku wprowadziła obowiązek monitorowania ścieżek karier zawodowych absolwentów przez uczelnie wyższe. Ustawodawca określił termin realizacji badań, ale nie doprecyzował metodologii przedmiotowych badań.

Monitorowanie i ocena efektów kształcenia na rynku pracy realizowane jest poprzez Biuro Karier UM. Dokonuje ono monitorowania losów absolwentów Uniwersytetu Medycznego. Z analizy Raportu Losy Absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w latach 2009/2010 wynika, że absolwenci Wydziału Farmacji w aż około 86 % podejmują pracę zgodnie ze swoimi kwalifikacjami formalnymi. Należy podkreślić, że takie zjawisko nie jest powszechne wśród polskich szkół wyższych. Potwierdza to istotną zgodność zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy.

Zakres monitorowania losów absolwentów obejmuje zagadnienia dotyczące rodzaju i charakteru poszukiwanej lub uzyskanej pracy oraz głównych kanałów, z których respondenci korzystali w celu jej znalezienia. Obejmuje też wiedzę, umiejętności i kompetencje pomocne podczas szukania pracy zawodowej.

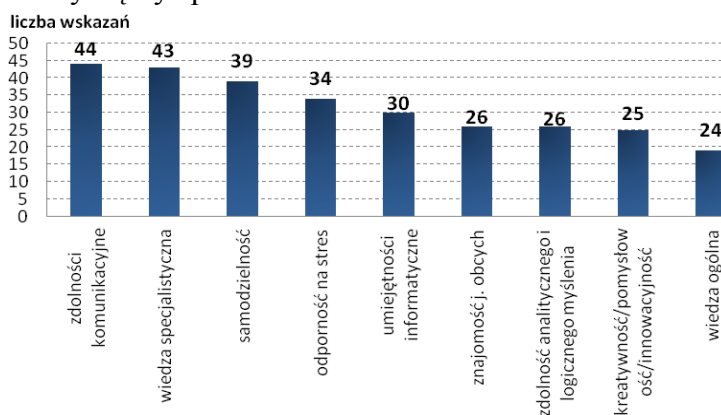
Dane dotyczące lat 2009/2010 wskazują, że bezpośrednio po zakończeniu studiów w UM pracy poszukiwało 54,6% spośród wszystkich badanych absolwentów. Badani absolwenci Wydziału Farmaceutycznego mieli tu drugi największy udział (po Wydziale Nauk o Zdrowiu i Oddziale Fizjoterapii), tj. 20,3%. Dwóch na trzech (69,6%) z wyżej wymienionych poszukiwało pracy związanej z ukończonym kierunkiem studiów, 60,1% pracy w kraju, a 3,8% pracy za granicą. Odsetki, które charakteryzowały badanych absolwentów Wydziału Farmaceutycznego w zakresie poszukiwania pracy w sektorze prywatnym i publicznym kształtowały się na poziomie, odpowiednio: 33,8% i 26,8%. Tylko dla 5,8% tej grupy rodzaj, charakter i miejsce pracy były obojętne.

Absolwenci Wydziału Farmaceutycznego nie odbiegali od ogólnouczelnianych tendencji w aspekcie głównych kanałów poszukiwania pracy. Najczęściej zatrudnienia poszukiwali poprzez przeglądanie ogłoszeń w internecie, bezpośredni kontakt z potencjalnym pracodawcą, ogłoszenia w prasie, prywatne kontakty i rejestrację na internetowym portalu pracy. Odnotowano 11 osób, które skorzystały z usług Akademickiego Biura Karier UM.

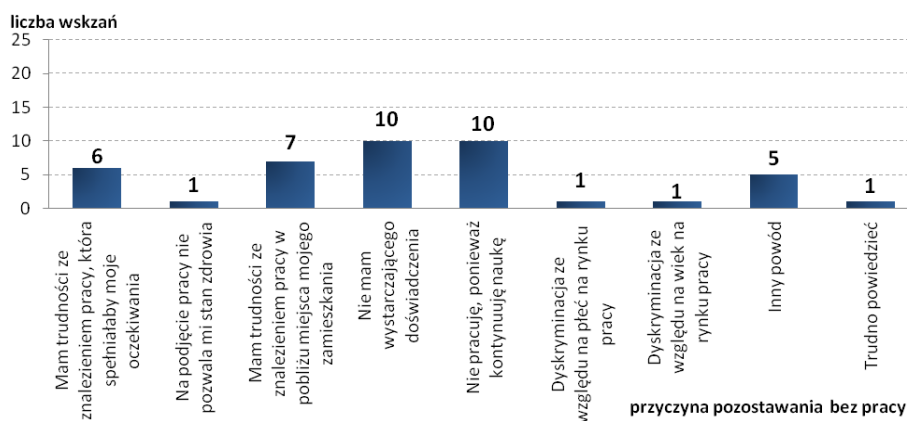
Spośród respondentów z Wydziału Farmaceutycznego poszukujących zatrudnienia po zakończeniu nauki w UM 45,9% (39 osób) zdecydowałoby się na wyjazd za granicę, ale tylko pod pewnymi warunkami. Na atrakcyjne warunki finansowe wskazało 39 osób, zapewnione warunki mieszkaniowe - 23, widoczną perspektywę zawodową – 32. Możliwość przeprowadzi z rodziną wybrało 14 badanych absolwentów.

Zaobserwowany poziom zatrudnialności absolwentów Wydziału wyniósł 72,9% przy odnotowanym dla całej Uczelni poziomie 69,7%.

Respondentów, którzy poszukiwali pracy po ukończeniu studiów i znaleźli zatrudnienie spytano o te cechy, umiejętności i kwalifikacje, które podczas tego przedsięwzięcia okazały się być pomocne.

Cechy, umiejętności i kwalifikacje pomocne podczas szukania pracy przez badanych 46 absolwentów Wydziału Farmaceutycznego, którzy znaleźli zatrudnienie po zakończeniu edukacji w UM

Przyczyny pozostawania bez pracy 19 badanych absolwentów Wydziału Farmaceutycznego

Należy odnotować, że przygotowany przez Akademickie Biuro Karier raport z badania losów absolwentów Uniwersytetu Medycznego Łodzi w latach 2009/ 2010 jest opracowaniem starannym i rzeczowym. Jego twórcom należą się słowa najwyższego uznania.

Bardziej sformalizowane formy monitorowania i oceny efektów kształcenia na rynku pracy i losów absolwentów, umożliwiające pełną realizację wymogów Ustawy są, jak to deklarują władze Wydziału, w trakcie konceptualizacji i opracowywania ich założeń.

Podsumowując, należy zwrócić uwagę na trzy elementy, które określają zarówno obecny stan i rozwiązania składające się na działania mające służyć monitorowaniu losów absolwentów w celu badania zbieżności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Po pierwsze, brak sformalizowanych procedur wewnętrznych pozwalających na wyższe niż tylko znaczące spełnienie warunków oceny. Po drugie, zauważyć należy kilka dobrych praktyk i rozwiązań obecnie funkcjonujących w jednostce, które powinny zostać dalej rozwijane oraz powinny znaleźć odzwierciedlenie w aspektach czynnościowym i instrumentalnym Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Po trzecie, należy podkreślić i docenić rolę Biura Karier UM w zakresie badań losów absolwentów.

W zakresie samego monitoringu losów absolwentów rekomendowane jest wykorzystanie sprawdzonych praktyk realizowanych przez inne uczelnie (np. Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Jagielloński), które prowadzą obecnie monitoring losów absolwentów, a przynajmniej wykorzystanie doświadczeń innych uczelni w procesie konceptualizacji i opracowania metodologii badań.

Najczęściej badania losów absolwentów są prowadzone techniką CAWI (ankieta internetowa), a ich celem jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie jak absolwenci Uczelni radzą sobie na rynku pracy w kontekście uzyskanego wykształcenia, uzyskanie charakterystyk ich aktywności edukacyjnej i zawodowej oraz zarysowanie sylwetki absolwenta w zakresie umiejętności, mobilności na rynku pracy (zawodowej i przestrzennej), aspiracji i celów zawodowych. Studenci muszą wyrazić zgodę na udział w badaniach i w okresie od kilku miesięcy do około roku od ukończenia studiów wysyłany jest do nich drogą elektroniczną kwestionariusz ankiety z pytaniami. Należy jednak zwrócić uwagę na potrzebę precyzyjnego i jasno zdefiniowanego opisu tej procedury w wewnętrznych przepisach (np. na stopień uzyskanych zwrotów ankiet może mieć wpływ to, czy dane kontaktowe oraz zgoda na wzięcie udziału w badaniu były pozyskane poprzez wysłanie listu na adres zamieszkania respondenta już po zakończeniu przez niego studiów czy też pozyskane od studenta bezpośrednio jeszcze w trakcie studiowania). Celowe jest także rozważenie poszerzenia zakresu działalności Biura Karier UM o badanie pracodawców, studentów oraz pracowników administracji.

Aby uzyskać bardziej pogłębione i precyzyjne dane oraz w dokładniejszy i pełniejszy sposób osiągnąć założone cele badawcze rekomendowane jest także rozważenie możliwości uzupełnienia procedury badawczej o badania jakościowe (np. zogniskowany wywiad grupowy) oraz włączenie do badań także samych pracodawców. Dzięki temu możliwe będzie także uzyskanie danych (choćby jakościowych) na temat absolwentów poszczególnych wydziałów.

Nie mały wpływ na stan i zakres monitorowania losów absolwentów w celu badania zbieżności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy, będzie miało dalsze doskonalenia świadomości rozwoju kultury jakości wśród władz Uczelni oraz władz Wydziału, a także wśród innych interesariuszy wewnętrznych (studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych). Władze powinny też pełniej zrozumieć uwarunkowania zewnętrzne funkcjonowania Wydziału i w sposób systemowy rozwijać współpracę z podmiotami funkcjonującymi na rynku pracy.

Z informacji zawartych w Raporcie Samooceny wynika, że na Wydziale funkcjonują Rady Programowe dla prowadzonych kierunków kształcenia oraz działają kierownicy poszczególnych przedmiotów na wszystkich poziomach kształcenia. Za opracowywanie nowych oraz aktualizację istniejących planów i programów nauczania odpowiada Rada Wydziału, w której pracach uczestniczą studenci.

Podczas wizytacji pracownicy Jednostki przedstawili program monitorowania i aktualizacji efektów i programów studiów.

Program studiów doktoranckich oraz formę zaliczenia opracowuje Senacka Komisja ds. Studiów Doktoranckich oraz Rada Programowa, złożona z przedstawicieli poszczególnych wydziałów. Według regulaminu studiów doktoranckich Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, obowiązującego od 01.09.2012r. (na mocy Uchwały Senatu nr 462/2012 z dn. 23.04.2012r.) nadzór merytoryczny nad studiami doktoranckimi sprawuje Rada Naukowa Studiów Doktoranckich, powołana przez Rektora w dniu 09.01.2012r. na mocy Zarządzenia nr 2/2012, na okres od 1 stycznia 2012r. do 31 grudnia 2016r. W skład Rady wchodzi także przedstawiciel doktorantów (nie z Wydziału Farmaceutycznego). Zgodnie z par.3 tego Zarządzenia: „Zadaniem Rady Naukowej jest określenie: 1) obszaru wiedzy i programu studiów doktoranckich zgodnie z Europejskim Systemem Transferu Punktów, 2) efektów kształcenia, 3) sposobu dokonywania oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów, 4) sposobu organizacji zajęć prowadzonych na studiach doktoranckich”. W opinii przedstawicieli społeczności doktoranckiej, nie mają oni realnego wpływu na plan i program studiów doktoranckich.

Aktualnie Wydział posiada już ustalony plan i program studiów oraz sylabusy i punkty ECTS na studiach doktoranckich, opracowane według nowego cyklu kształcenia, zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Ponadto program studiów doktoranckich wraz z ilością punktów ECTS oraz efektami kształcenia został przedstawiony przez członka Rady Naukowej ds. Studiów Doktoranckich, a następnie zatwierdzony na posiedzeniu Rady Wydziału Farmaceutycznego w dn.19.10.2012r.

Studia doktoranckie odbywają się według indywidualnego programu pracy doktoranta, ułożonego przy współdziałaniu opiekuna naukowego i pod jego kierunkiem. W każdym semestrze opiekun naukowy / promotor dokonuje oceny postępów w pracy naukowej uczestnika studiów doktoranckich. Niestacjonarne studia doktoranckie mogą odbywać się w trybie Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Corocznie doktorant składa do Kierownika studiów doktoranckich sprawozdanie z przebiegu studiów oraz postępów w realizacji pracy doktorskiej (wzór stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu przyznawania stypendiów

doktoranckich), a także indeks z zaliczeniem każdego semestru w danym roku akademickim i oceną sporządzoną przez opiekuna naukowego / promotora. Na tej podstawie Kierownik studiów dokonuje zaliczenia roku. Sprawozdanie roczne zawiera następujące elementy: zakres tematyczny rozprawy / temat pracy doktorskiej, sprawozdanie naukowe (zakres przedmiotów zaliczonych, stan zaawansowania rozprawy, wnioski z badań literaturowych, publikacje naukowe - w druku lub opublikowane, udział w pracach badawczych jednostki, uczestnictwo w seminariach i konferencjach naukowych, uczestnictwo w stażach naukowych w innych placówkach), sprawozdanie z wykonanych zajęć dydaktycznych, plan zadań do wykonania w następnym roku, datę otwarcia przewodu doktorskiego, średnią ocen z przedmiotów obowiązkowych oraz opisową opinię opiekuna naukowego. Opiekun naukowy / promotor ocenia postępy doktoranta w oparciu o następujące elementy: obecność na zajęciach, postawę etyczną doktoranta, zaangażowanie w pracę badawczą, udokumentowane zaangażowanie w realizację badań naukowych prowadzonych przez jednostkę, pracę dydaktyczną oraz dorobek publikacyjny (każda praca w pełnej wersji, w której doktorant jest pierwszym autorem, zamieszczona w recenzowanym czasopiśmie posiadającym punktację MNiSW i opublikowana w roku poprzedzającym złożenie wniosku).

Zgodnie z regulaminem, będącym załącznikiem do Uchwały Senatu nr 391/2011 z dn. 28.06.2011r. w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na UM, Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowuje i przedstawia Rektorowi wnioski oraz propozycje sposobów oceniania doktorantów Zasady oceniania a także weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia jest im znana od początku cyklu kształcenia. Na pierwszych zajęciach wykładowcy podają formę zaliczenia oraz jasno określają warunki jakie trzeba spełnić by zaliczyć przedmiot.

Studenci i doktoranci mają możliwość wyrażenia opinii dotyczącej prowadzonych zajęć oraz nauczycieli akademickich. Ich zdaniem instrument jakim jest przeprowadzana na Wydziale ankieta w marginalny sposób wpływa na poprawę jakości kształcenia. Po pierwsze studenci nie są informowani o celu ani wynikach przeprowadzonego badania. Obecni na spotkaniach studenci stwierdzili również, że anonimowość ankiety nie sprzyja rozwiązywaniu problemów. W ich opinii lepszy jest bezpośredni kontakt z władzami Wydziału, na który zawsze mogą liczyć. Uczestnicy studiów doktoranckich nie dokonywali anonimowej oceny ankietowej zajęć oraz kadry naukowo-dydaktycznej. Sami doktoranci nie podlegali również ocenie ankietowej przez studentów. Należy jednak podkreślić, że opracowany jest projekt Uchwały Senatu w sprawie obowiązku przeprowadzania badań ankietowych wśród studentów i doktorantów po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych w UM w Łodzi. Obejmuje on wprowadzenie dobrowolnej, anonimowej ankiety elektronicznej, aktywnej w każdym semestrze w systemie Wirtualna Uczelnia, oceniającej umiejętności dydaktyczne i organizacyjne nauczycieli akademickich. Tak więc w chwili obecnej wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia nie obejmuje badania jakości kadry zaangażowanej w proces kształcenia uczestników studiów doktoranckich.

Badania naukowe prowadzone przez pracowników Wydziału Farmacji zbieżne są z obszarem, do którego zostały przyporządkowane prowadzone przez Wydział studia. Wydział powinien jednak zdecydowanie zdynamizować działania nad systematycznym dostosowywaniem realizowanych kierunków rozwoju działalności naukowej i naukowo-badawczej do bieżących uwarunkowań otoczenia społeczno-gospodarczego, z których wynikać powinien program kształcenia.

Jednym z kluczowych problemów szczególnie w zakresie osiągnięcia spójności obszaru wiedzy i z prowadzonym kształceniem będzie określenie zasad umożliwiających osiągnięcie synergii wyników badań naukowych z określonymi w strategii kierunkami rozwoju oferty dydaktycznej. Nieodzownym instrumentem, który stworzyć powinny władze

Wydziału winien być mechanizm korygowania oferty dydaktycznej wraz z rozwojem badań naukowych.

Ocena posiadanych przez Wydział Farmaceutyczny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej wypada pozytywnie. Ta podstawowa jednostka organizacyjna Uniwersytetu dysponuje infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do realizacji zakładanych efektów kształcenia. Zauważyć należy wysiłki Wydziału na rzecz modernizacji infrastruktury.

Nie odnotowano jednak przypadków, w których studenci byli by podmiotami oceniającymi infrastrukturę dydaktyczną, naukową i socjalną Wydziału. Nieodzowne jest, zatem opracowanie zasad monitoringu zasobów bazy dydaktycznej Wydziału Farmacji i przyjęcie takiej formuły, która by umożliwiała ich pełne uczestnictwo nie tylko w jej ocenie, ale także doskonaleniu.

Zgodnie z regulaminem, będącym załącznikiem do Uchwały Senatu nr 391/2011 z dn. 28.06.2011r. w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na UM, Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowuje i przedstawia Rektorowi wnioski oraz propozycje zasad monitorowania oraz okresowego przeglądu zasobów do kształcenia oraz środków wsparcia dla doktorantów.

Wydział zapewnia studentom i doktorantom możliwość korzystania ze wsparcia naukowego i finansowego (dokładne omówienie w dalszej części raportu). Niektóre z tych działań nie mają charakteru sformalizowanego i są przejawem rozwiniętej kultury jakości w jednostce, m.in. konsultacje organizowane przez wykładowców. Doktoranci bez żadnych przeszkód korzystają z pomocy opiekunów naukowych / promotorów.

Studenci Wydziału nie uczestniczyli w sformalizowanym badaniu dotyczącym oceny infrastruktury dydaktycznej, z której korzystają. Główną formą wsparcia studentów są powoływani opiekunowie poszczególnych roczników. W opinii studentów zawsze są to osoby przychylnie nastawione do środowiska studenckiego, które chętnie służą radą i pomocą.

Zgodnie z regulaminem, będącym załącznikiem do Uchwały Senatu nr 391/2011 z dn. 28.06.2011r. w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na UM, Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowuje i przedstawia Rektorowi wnioski oraz propozycje dotyczące zasad działania systemów informatycznych oraz gromadzenia i wykorzystania informacji dotyczących kształcenia, a także zasad publikowania informacji na temat kształcenia na Wydziale.

Informacje na temat jakości kształcenia analizowane i przedstawiane są głównie podczas posiedzeń Rady Wydziału.

Można stwierdzić, że na Wydziale brak jest jednolitego systemu informacyjnego, który scalałby w jedną spójną całość działania związane z gromadzeniem, analizowaniem i wykorzystywaniem informacji dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Studenci uczestniczą w procesie ankietyzacji, mają jednak ograniczony jednak dostęp do pozyskanych w ten sposób informacji. Nie biorą udziału w analizowaniu i wykorzystywaniu informacji w dalszym procesie doskonalenia jakości kształcenia. Chcąc zachować dotychczasową formę badania opinii studenckiej stwierdza się pilną potrzebę szerszego upublicznienia jego wyników.

Za istotną rekomendację w tym zakresie należy uznać stworzenie systemu informacyjnego obejmującego zbieranie, analizowanie i przetwarzanie informacji związanych z zapewnieniem jakości kształcenia.

Doktoranci posiadają publiczny dostęp do ogólnego planu studiów i rozkładów zajęć oraz organizacji i procedur toku studiów, które są zamieszczone na stronie internetowej Uczelni.

Ponadto forma zaliczania zajęć, jak i plan zajęć dydaktycznych podawane są do wiadomości uczestników studiów odpowiednio wcześniej. Brak jest jednak dostępu do zakładanych efektów kształcenia, zawartych w programach kształcenia i sylabusach, przewidzianych każdym przedmiotem.

Zgodnie z regulaminem, będącym załącznikiem do Uchwały Senatu nr 391/2011 z dn. 28.06.2011r. w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na UM, Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia opracowuje i przedstawia Rektorowi wnioski oraz propozycje dotyczące zasad działania systemów informatycznych oraz gromadzenia i wykorzystania informacji dotyczących kształcenia, a także zasad publikowania informacji na temat kształcenia na Wydziale.

Studenci i doktoranci posiadają publiczny dostęp do ogólnego planu studiów i rozkładów zajęć oraz organizacji i procedur toku studiów, które są zamieszczone na stronie internetowej Uczelni. Ponadto forma zaliczania zajęć, jak i plan podawane są do wiadomości studentów i uczestników studiów doktoranckich odpowiednio wcześniej. Brak jest jednak dostępu do zakładanych efektów kształcenia, zawartych w programach kształcenia i sylabusach, przewidzianych każdym przedmiotem.

Analiza dokumentacji dotyczącej wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie wskazała jednoznacznie wykształconych mechanizmów zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych. Identyfikowano tylko ich pewne elementy, procesy cząstkowe, funkcjonujące w oparciu o tradycję akademicką.

Zasadne wydaje się tu sformułowanie jednoznacznej rekomendacji adresowanej do władz Wydziału, o podjęcie prac nad sformalizowaniem tej sfery funkcjonowania tego systemu. Wpisanie w strukturę systemu mechanizmów zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych uznać należy istotny priorytet dla władz tej jednostki organizacyjnej.

W zakresie studiów doktoranckich takich mechanizmów nie zidentyfikowano.

Załącznik nr 5 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Załącznik nr 6 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia - wg badań jednostki

Proponowane na Wydziale zmiany projakościowe wprowadzane są decyzjami Dziekana lub uchwałami Rady Wydziału, odpowiednio do ich kompetencji statutowych. Działania projakościowe proponowane przez Wydziałowy Zespół, które wykraczają poza zakres autonomii Wydziału, są wprowadzane decyzjami Rektora lub uchwałą Senatu UM w Łodzi.

Decyzje te są poprzedzone wnioskami, formułowanymi przez Wydziałowy lub Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Systematyczna analiza i ocena zbieranych informacji przez te jednostki organizacyjne jest, zatem źródłem późniejszych decyzji dotyczących Wydziału i Uczelni.

Podstawą założonej skuteczności funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest, jak deklarują władze Wydziału, systematyczne powtarzanie badania wyróżnionych 15 obszarów kształcenia. System cykliczny, obejmujący sekwencje: badanie obszaru - wnioski - zmiany - badanie obszaru, a po zmianach - wnioski...., daje możliwość szybkiego reagowania na pozytywne lub negatywne skutki wprowadzonych zmian procesu

kształcenia. Procedura oparta na Regulaminie pracy Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia została opisana w przedstawionych Zespołowi Wizytującemu załączniku do harmonogramu pracy WZZJK.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym UM nie funkcjonuje w sposób satysfakcjonujący w obszarze studiów doktoranckich: brak badań ankietowych prowadzonych wśród doktorantów oceniających wykładowców oraz przedmiot, a także oceniających doktorantów jako prowadzących zajęcia.

Uczestnicy studiów III stopnia odbywają praktyki zawodowe w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami, które podlegają hospitacji, dotychczas odbywała się ona zgodnie z par. 15 Uchwały Senatu nr 391/2011 z dn. 28.06.2011r. w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. W jednostce planowane jest wprowadzenie Regulaminu hospitacji zajęć dydaktycznych z arkuszem hospitacji zawierającym ocenę: konstrukcji prowadzenia zajęć, przygotowania prowadzącego, trafności doboru metod nauczania do tematyki zajęć, sposobu określania celu dydaktycznego, zgodności prowadzenia zajęć z programem nauczania danego przedmiotu, komunikatywności i umiejętności nawiązania kontaktu ze studentami, umiejętności aktywizacji i inspirowania studentów do dalszych poszukiwań, opracowania treści przedmiotu oraz określenie czy uzyskane na zajęciach wiedza, umiejętności i kompetencje są użyteczne w praktyce zawodowej.

Należy podkreślić, że choć aktualnie brak jest kompleksowości Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym UM w obszarze studiów doktoranckich, to planowane jest wprowadzenie odpowiednich procedur.

Z analizy kompleksowego oglądu funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia można w sposób przekonujący stwierdzić, że Wydział nie podjął jeszcze w pełni wykształconych badań dotyczących określenia jego efektywności. Stosowana obecnie formuła oceny efektywności systemu znajduje się obecnie w stadium początkowym i taki proces dotyczy wyłącznie wybranych obszarów kształcenia. Nie ma ona powszechnego wykorzystania, stąd znacząca ocena tego kryterium oceny Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Załącznik nr 7 Efektywność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wymagających działań korygujących, naprawczych lub doskonalących wskazanych podczas poprzedniej oceny instytucjonalnej dokonanej przez Polską Komisję Akredytacyjną

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego² znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Analiza i ocena wszystkich wewnętrznych aktów normatywnych konstytuujących funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia upoważnia do sformułowania wniosku, że systemu ten na Wydziale Farmacji jest wdrożony. Świadczą o tym akty prawne opisujące podstawowe czynniki determinujące jakość kształcenia.

Dokonując oceny jego funkcjonowania można w sposób jednoznaczny zauważyć, że system ten obejmuje podstawowe składniki determinujące jakość kształcenia. Posiada jednoznacznie ukształtowaną strukturę i wyraźnie identyfikowane cztery jego aspekty: funkcjonalny, czynnościowy, strukturalny i instrumentalny. Dopracowania wymaga aspekt funkcjonalny oraz aspekt instrumentalny, najniżej oceniony spośród wszystkich.

Taka struktura Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia jest wystarczającą przesłanką dla przyjęcia tezy, że zapewni on skuteczne podejmowanych działań w zakresie zapewniania jakości kształcenia. Stwierdzono również brak w pełni wykształconych narzędzi, które pozwalałyby kształtować władzom Wydziału decyzje w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, których merytorycznymi czy metodycznymi inspiratorami byłiby interesariusze zewnętrzni. Nie satysfakcjonujący jest także zakres i metodyka badania rynku pracy.

W skład Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia Wydziału Farmaceutycznego, wchodzi przedstawiciel doktorantów (doktorantka IV roku SD). Pomimo to, obecnie brak jest jednak namacalnych dowodów na wpływ doktorantów na kształtowanie systemu zapewniania jakości na Wydziale Farmaceutycznym.

2) Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia identyfikowany na Wydziale Farmacji posiada cechy systemu kompleksowego.

Potwierdzeniem tego są wewnętrzne akty normatywne regulujące funkcjonowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zidentyfikowane rozwiązania obejmujące wszystkie prowadzone w jednostce rodzaje studiów. Należy jednak dodać, że stopień zaawansowania kompleksowości systemu nie jest jednolity. Zdecydowanie bardziej rozwinięty jest w stosunku do studiów I i II stopnia, mniejszy w odniesieniu do studiów podyplomowych i doktoranckich, które są studiami międzywydziałowymi. Funkcjonujący na Wydziale system uwzględnia podstawowe czynniki mające wpływ na jakość kształcenia. Choć i w tym przypadku nie zawsze jest satysfakcjonujący stopień ich spełnienia. Do tych, które powinny być w sposób szczególny doskonalone zaliczyć można: udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych (szczególnie studentów i doktorantów), w zakresie ich większej aktywności dotyczącej analizy, oceny i doskonalenia efektów kształcenia, monitorowanie losów absolwentów (chodzi o kompleksowe, systematyczne badania, realizowane przy wykorzystaniu jednolitej metodologii i skutkujące wdrażaniem pozyskanych w ten sposób wniosków), czy upublicznianie deklarowanych efektów kształcenia przez system informacyjny.

3) Wydział nie podjął jeszcze w pełni wykształconych badań dotyczących określenia efektywności Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Dużym wyzwaniem pozostają także nie do końca skutecznie i efektywnie funkcjonujące jego składniki, zwłaszcza te, które mają za zadanie weryfikację stwierdzonych niesprawności. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym UM nie funkcjonuje w sposób satysfakcjonujący w obszarze studiów doktoranckich, a wprowadzenie odpowiednich procedur jest dopiero planowane.

3. Cele i efekty kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich oraz podyplomowych, a także system weryfikujący i potwierdzający ich osiągnięcie

Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nie prowadzi oddzielnych studiów doktoranckich, a istniejące Studium Doktoranckie jest jednostką ogólnouczelnianą.

Studia doktoranckie tworzone są przez Rektora na wniosek Rad Wydziałów. Dyscypliny i specjalności, w których zakresie prowadzone są studia doktoranckie w Uniwersytecie Medycznym ogłasza corocznie Rektor. Nadzór merytoryczny nad studiami doktoranckimi sprawują Rady Wydziałów. Rady Wydziałów powołują pełnomocników

dziekanów i Rady programowe ds. studiów doktoranckich, których zadaniem jest współtworzenie obowiązkowego programu studiów doktoranckich.

Kierownika studiów doktoranckich, który kieruje Studium Doktoranckim, powołuje i odwołuje Rektor, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu doktorantów, na wniosek Rad Wydziałów.

Pomimo, że studia mają charakter ogólnouczelniany to należy podkreślić, że aktualnie, (jak wynika z dokumentacji uzyskanej od pracowników dziekanatu), **36 doktorantów realizuje program studiów doktoranckich, w tym prowadzi swoje badania naukowe oraz realizuje praktyki dydaktyczne w Katedrach i Zakładach Wydziału Farmaceutycznego (17 w ramach stacjonarnych studiów doktoranckich: I rok- 6 osób, w tym jedna z rekrutacji 2011/2012 po zmianie opiekuna naukowego, II rok - 1 osoba, III rok - 4 osoby, IV rok - 4 osoby oraz 2 doktorantów na przedłużeniu bez stypendium); 19 - w ramach studiów niestacjonarnych: I rok- 3 osoby, II rok- 2 osoby, III rok- 9 osób, IV rok- 2 osoby, na przedłużeniu- 2 osoby, 1 doktorant studiów niestacjonarnych jest w trakcie procedury skreślenia). W roku akademickim 2011/2012: 5 doktorantów zrezygnowało ze studiów z powodów osobistych, 5 uczestników studiów doktoranckich zostało skreślonych na skutek niewywiązywania się z obowiązków objętych regulaminem SD, po uprzednim wszczęciu postępowania skreślającego. Doktoranci **po obronie swoich rozpraw doktorskich mają możliwość uzyskania stopnia naukowego doktora nauk farmaceutycznych.****

Warunki i tryb rekrutacji na studia doktoranckie reguluje Uchwała Senatu UM nr 361/2011 z dn. 26.05.2011r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich w roku akademickim 2012/2012. Zgodnie z par.1 tejsze uchwały warunki rekrutacji określa Regulamin Studiów Doktoranckich UM w Łodzi, wprowadzony Uchwałą Senatu nr 338/2011 z dn. 23.02.2011r., w oparciu o punktację kwalifikacji kandydatów (Uchwała Senatu nr 341/2011 z dn. 23.02.2011r.). Postępowanie rekrutacyjne jest przeprowadzane przez Komisję Rekrutacyjną ds. studiów doktoranckich (aktualnie w jej składzie nie ma przedstawiciela doktorantów). W tym postępowaniu uwzględnia się: średnią ocen za cały okres studiów, ocenę z egzaminów wstępnych- z przedmiotu kierunkowego w zakresie dziedziny wskazanej w zgłoszeniu o miejsce doktoranckie oraz z języka obcego. Dodatkowe punkty przyznawane są za: publikacje w czasopiśmie recenzowanych, komunikaty zjazdowe, stypendia ministra, nagrody na centralnych konferencjach STN lub towarzystw naukowych, udział w ITS, dodatkowy język obcy, studia podyplomowe i posiadana ew. prowadzoną specjalizację. Kandydat powinien uzyskać min. 50% maksymalnej liczby punktów, a o kolejności przyjęć decyduje suma punktów. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne, a kandydaci otrzymują powiadomienie w formie decyzji (wysyłanej pocztą), od której przysługuje odwołanie w terminie 14 dni od daty doręczenia. Decyzje w tej sprawie podejmuje Uczelniana Komisja Rekrutacyjna, a zatwierdza je Rektor. Szczegółowy harmonogram, określający terminy i warunki postępowania rekrutacyjnego wraz z punktacją podawane są do publicznej wiadomości za pomocą Internetu (strona Uczelni) oraz wywieszane na tablicy ogłoszeń w siedzibie UM nie później niż do 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego ta rekrutacja dotyczy (od roku akademickiego 2012/2013- do 30 kwietnia).

Postępowanie rekrutacyjne odbywa się na miejsce doktoranckie uprzednio zgłoszone przez kierownika jednostki, na stacjonarne studia doktoranckie w semestrze zimowym, natomiast na studia niestacjonarne - w semestrze zimowym oraz w semestrze letnim. W przypadku pozytywnego wyniku rekrutacji, przy braku możliwości przyjęcia na wcześniej podane miejsce, doktorant ma możliwość wyboru wolnego miejsca w innym Zakładzie/Katedrze. W roku akademickim 2011/2012 o miejsca na studiach doktoranckich w Katedrach / Zakładach WF ubiegało się 15 osób, z czego 9 zostało przyjętych (1 osoba nie zgłosiła się, 5 osób nie zdało egzaminu wstępnego), natomiast w bieżącym roku akademickim

o 9 miejsc ubiegało się 7 kandydatów, wszyscy pozytywnie przeszli postępowanie rekrutacyjne i zostali przyjęci.

Na mocy Zarządzenia nr 27/2012 Rektora UM z dnia 29.03.2012r. oraz na podstawie art.98 ust.2a w związku z art.98 ust.1 pkt.4 ustawy z dn.27.07.2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U Nr.164, poz.1365 z późn. zm.) w oparciu o § 1 pkt. 3 rozporządzenia MNiSzW z dn.29.04.2011r. w sprawie maksymalnej wysokości opłat za postępowanie związane z przyjęciem na studia w roku akademickim 2011/2012 oraz § 47 ust.4 pkt.10 Statutu UM w Łodzi z dn. 29.09.2011r. z późn. zm., wprowadzono opłatę kwalifikacyjną za postępowanie związane z przyjęciem na studia doktoranckie na rok akademicki 2012/2013 w kwocie 85zł. Opłata tej samej wysokości obowiązywała również w trakcie rekrutacji na rok akademicki 2011/2012.

Zgodnie z Regulaminem Studiów Doktoranckich stacjonarne studia są bezpłatne. Natomiast za studia niestacjonarne pobierane są opłaty, a zasady ich pobierania i ewentualnego zmniejszania ich wysokości określa Uchwała nr 340/2011 Senatu z dn. 23.02.2011r. w sprawie zasad pobierania i warunków zmniejszania opłat za niestacjonarne studia doktoranckie. Uczestnik niestacjonarnych studiów doktoranckich, realizujący projekty unijne, międzynarodowe lub z funduszy strukturalnych UE może być zwolniony z opłat za studia. Warunki odpłatności określa umowa zawarta pomiędzy doktorantem a Uniwersytetem lub doktorantem, fundatorem a Uniwersytetem. Wysokość opłaty ustala Rektor. Od roku akademickiego 2010/2011 obowiązują następujące opłaty za niestacjonarne studia doktoranckie (Zarządzenie Rektora nr 17/2011 z dn. 07.03.2011r.): opłata za postępowanie kwalifikacyjne w wysokości 85zł oraz opłata za studia w wysokości 19 500zł (I rok- 6 000zł, II rok- 7500zł, III rok- 3 000zł, IV rok- 3000zł).

Studia doktoranckie odbywają się według indywidualnego programu pracy doktoranta, ułożonego przy współdziałaniu opiekuna naukowego i pod jego kierunkiem. W każdym semestrze opiekun naukowy / promotor dokonuje oceny postępów w pracy naukowej uczestnika studiów doktoranckich. Niestacjonarne studia doktoranckie mogą odbywać się w trybie Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Corocznie doktorant składa do Kierownika studiów doktoranckich sprawozdanie z przebiegu studiów oraz postępów w realizacji pracy doktorskiej (wzór stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu przyznawania stypendiów doktoranckich), a także indeks z zaliczeniem każdego semestru w danym roku akademickim i oceną sporządzoną przez opiekuna naukowego / promotora. Na tej podstawie Kierownik studiów dokonuje zaliczenia roku. Sprawozdanie roczne zawiera następujące elementy: zakres tematyczny rozprawy / temat pracy doktorskiej, sprawozdanie naukowe (zakres przedmiotów zaliczonych, stan zaawansowania rozprawy, wnioski z badań literaturowych, publikacje naukowe- w druku lub opublikowane, udział w pracach badawczych jednostki, uczestnictwo w seminariach i konferencjach naukowych, uczestnictwo w stażach naukowych w innych placówkach), sprawozdanie z wykonanych zajęć dydaktycznych, plan zadań do wykonania w następnym roku, datę otwarcia przewodu doktorskiego, średnią ocen z przedmiotów obowiązkowych oraz opisową opinię opiekuna naukowego. Opiekun naukowy / promotor ocenia postępy doktoranta w oparciu o następujące elementy: obecność na zajęciach, postawę etyczną doktoranta, zaangażowanie w pracę badawczą, udokumentowane zaangażowanie w realizację badań naukowych prowadzonych przez jednostkę, pracę dydaktyczną oraz dorobek publikacyjny (każda praca w pełnej wersji, w której doktorant jest pierwszym autorem, zamieszczona w recenzowanym czasopiśmie posiadającym punktację MNiSW i opublikowana w roku poprzedzającym złożenie wniosku).

Zgodnie z Uchwałą Senatu nr 13/2012 z dn. 25.09.2012r. w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych do projektowania programów kształcenia dla studiów wyższych, studiów doktoranckich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, efekty kształcenia wraz z

programem kształcenia uchwała Rada Naukowa ds. Studiów Doktoranckich, a nadzór merytoryczny nad tymi studiami sprawują rady podstawowych jednostek organizacyjnych oraz Rada Naukowa ds. Studiów Doktoranckich. Program ten wraz z ilością punktów ECTS oraz efektami kształcenia został przedstawiony przez członka Rady Naukowej ds. Studiów Doktoranckich, a następnie zatwierdzony na posiedzeniu Rady Wydziału Farmaceutycznego w dn.19.10.2012r.

W rozmowie z przedstawicielami społeczności doktoranckiej, uczestnicy studiów III stopnia podkreślali brak wpływu doktorantów na współtworzenie programu studiów i brak znaczących zmian w programie w ostatnim czasie. Na uwagę zasługuje jednak fakt uwzględnienia sugestii doktorantów realizujących program studiów doktoranckich w Katedrach i Zakładach Wydziału Farmaceutycznego, dotyczącej braku oferty zajęć z zakresu nauk farmaceutycznych w ramach seminariów doktoranckich.

Program studiów doktoranckich opracowuje i formę zaliczenia ustala Senacka Komisja ds. Studiów Doktoranckich i Rada Programowa, której skład tworzą przedstawiciele jednostek organizacyjnych (wydziałów). Pełnomocnik Dziekana Wydziału Farmaceutycznego ds. studiów doktoranckich powołany jest pismem Dziekana Wydziału Farmaceutycznego z dnia 14.10.2010 r. na to stanowisko. Wykazy zajęć obowiązkowych, na każdym roku, dla uczestników stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich stanowią załącznik do Regulaminu studiów doktoranckich Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Więcej niż połowa programu studiów doktoranckich wymaga obecności uczestnika w zajęciach dydaktycznych. Zajęcia te organizowane są w formie wymagającej bezpośredniego udziału opiekunów naukowych. Wszystkie zajęcia objęte programem studiów podlegają ewidencji, zaliczeniom lub egzaminom na ogólnie przyjętych zasadach w UM. Doktorant odbywa praktyki zawodowe w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych, które podlegają hospitacji.

Program studiów doktoranckich i jego pomyślna realizacja umożliwi osiągnięcie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego.

Studenci i uczestnicy studiów doktoranckich posiadają publiczny dostęp do informacji o programach studiów, efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów i materiałów dydaktycznych za pośrednictwem systemu informatycznego UM. Uczelnia oferuje studentowi dostęp do systemów informatycznych: poczty elektronicznej w domenie adresowej Uczelni oraz systemu zawierającego m.in. informacje o danych osobowych studenta, wynikach egzaminów i zaliczeń, należnościach wobec Uczelni, planach zajęć i praktykach. **Są to sprzyjające warunki przygotowania do pracy o charakterze badawczym poprzez stworzenie możliwości uzyskania zaawansowanej wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć nauki w dziedzinie i obszarze prowadzonych badań;**

Mimo iż w programie studiów doktoranckich zawarte są przedmioty umożliwiające zdobycie wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć w medycynie i farmacji oraz metodyki i metodologii prowadzenia badań, a także nabywania kompetencji społecznych, to w opinii doktorantów oferta dydaktyczna nie spełnia jednak do końca ich oczekiwań w zakresie przygotowania do pracy o charakterze badawczym lub badawczo - rozwojowym. Podkreślają: zbyt teoretyczne podejście do przedmiotu Kurs dydaktyczny, brak podziału na poziom zaawansowania grup językowych w trakcie zajęć z języka angielskiego, zbyt małą ilość przedmiotów w dziedzinie nauk farmaceutycznych (a przewagę przedmiotów w dziedzinie nauk medycznych), choć zaznaczają poprawę w tym zakresie w porównaniu do lat ubiegłych. Jako trudność podają również fakt, iż o uczestnictwie w wybranych zajęciach fakultatywnych decyduje kolejność zgłoszeń, a w przypadku zapisu mniej niż 12 osób, wybrany fakultet nie odbywa się. Podobne trudności dotyczą zgłaszania chęci uczestnictwa na zajęciach obowiązkowych do wyboru na II i III roku studiów, gdzie o uczestnictwie w wybranym

przedmiocie również decyduje kolejność zgłoszeń. Należy zaznaczyć, że doktoranci za wyjątkowo przydatne uważają zajęcia z zasad prowadzenia badań naukowych i przygotowania publikacji naukowych oraz informacji naukowej, czy też zajęcia przygotowujące do samodzielnego planowania projektów badawczych oraz składania wniosków o finansowanie tych badań, prowadzone w ramach fakultetów.

Zarówno forma zaliczania zajęć, jak i plan podawane są do wiadomości uczestników studiów odpowiednio wcześniej. Doktoranci mają nieograniczony dostęp do informacji o organizacji i procedurach toku studiów.

Doktoranci posiadają pogłębioną, specjalistyczną umiejętność stosowania nowoczesnych technik badawczych, umiejętność statystycznej oceny uzyskanych wyników, umiejętność korzystania z nowoczesnych internetowych baz danych i zasobów biblioteki, umiejętność pisanie prac naukowych, umiejętności językowe i umiejętności z zakresu dziedzin farmaceutycznych, dydaktycznych (zajęcia praktyczne ze studentami, kurs dydaktyczny, seminaria z zakresu prezentacji wyników badań naukowych. Umiejętności studentów oceniane są zarówno w formie egzaminów i zaliczeń, jak i przez promotora w formularzu sprawozdania rocznego.

Kompetencje społeczne odnoszące się do działalności naukowo-badawczej i społecznej, oceniane są również przez opiekuna naukowego (promotora) w formularzu sprawozdania rocznego. Ocenia się zaangażowanie doktoranta w proces uczenia i organizowania procesu uczenia się innych osób a także poprzez ocenę postawy etycznej doktoranta.

Wykaz zajęć obowiązkowych dla uczestników stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich zawarty jest w Załączniku Nr 2 do Uchwały Senatu Nr 462/2012 z dn. 23.04.2012r. Dla doktorantów studiów stacjonarnych przewidziane są następujące zajęcia: na każdym roku -Seminarium doktoranckie (zajęcia fakultatywne z oferty do wyboru po 30 godzin) oraz dodatkowo na I roku: Kurs dydaktyczny, Zasady prowadzenia badań naukowych i przygotowania publikacji naukowych, Szkolenia BHP, Uwarunkowania prawne prowadzenia eksperymentów medycznych, Informacja naukowa, Statystyka medyczna, Informatyka; dla II roku: Prawo medyczne i farmaceutyczne lub Język angielski; na III roku: Historia medycyny i farmacji lub Filozofia i etyka. W trakcie każdego roku uczestnicy stacjonarnych studiów doktoranckich prowadzą zajęcia dydaktyczne ze studentami lub uczestniczą w ich prowadzeniu w wymiarze: na I roku- 45godz., na II, III i IV – 90 godzin.

Według informacji uzyskanej z Działu Rozliczeń Dydaktycznych w roku akademickim 2011/2012: 7 doktorantów wypracowało godziny ponadwymiarowe, na które podpisane były odpowiednie umowy i wypłacone wynagrodzenie. Doktoranci, będący jednocześnie na etatach asystenckich, są zwolnieni z dydaktyki w ramach studiów doktoranckich. Łącznie na stacjonarne studia doktoranckie przypada 60pkt. ECTS.

Dla doktorantów studiów niestacjonarnych przewidziane są następujące zajęcia: na każdym roku - seminarium doktoranckie (zajęcia fakultatywne z oferty do wyboru po 30godz.) oraz dodatkowo na I roku: Zasady prowadzenia badań naukowych i przygotowania publikacji naukowych, Kurs dydaktyczny (przedmiot nowy w programie studiów od roku akademickiego 2012/2013), Przedmioty kierunkowe w zakresie dyscypliny podstawowej odpowiadającej tematyce rozprawy doktorskiej; na II roku: Uwarunkowania prawne prowadzenia eksperymentów medycznych (przedmiot wprowadzony od roku akademickiego 2012/2013), Przedmioty kierunkowe, na III roku: Filozofia i etyka lub Historia medycyny i farmacji. Od bieżącego roku akademickiego uczestnicy niestacjonarnych studiów doktoranckich mają obowiązek prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami lub

uczestnictwa w ich prowadzeniu w wymiarze: na I roku- 30godz., na II, III i IV roku- 45godz. W ramach przedmiotów kierunkowych w roku akademickim 2011/2012 odbyły się następujące zajęcia: Metody empiryczne- Rozum, objawienie czy obserwacja?- krótka historia rozwoju współczesnej metodologii naukowej. Schemat myślenia naukowego w naukach doświadczalnych. Opis wyników do publikacji. Bibliografia- wyszukiwanie literatury. Przykłady z życia: jak czytać doniesienia naukowe nauk podstawowych i klinicznych; Wpływ czynników infekcyjnych na komórki układu odpornościowego; Seminarium doktoranckie Zakładu Farmacji Szpitalnej, natomiast w roku akademickim 2012/2013 zaplanowane są zajęcia o następującej tematyce: Podstawy żywienia klinicznego; Zarys medycyny farmaceutycznej; Nanotechnologia w medycynie i farmacji; Styl życia a choroby cywilizacyjne; Rola radiofarmacji w diagnostyce i terapii. Łącznie na niestacjonarne studia doktoranckie przypada 45pkt. ECTS, a w przypadku odbywania ich w trybie Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS)- 35pkt. ECTS z powodu zwolnienia z odbywania zajęć z przedmiotów kierunkowych.

W ramach Seminariów doktoranckich na rok akademicki 2012/2013 uczestnicy studiów doktoranckich mają do wyboru m.in. następujące zajęcia fakultatywne: Jak przedstawiać wyniki analiz statystycznych w różnych rodzajach publikacji medycznych?, Metody wieloparametrowej analizy danych stosowane w badaniach medycznych - zalety i ograniczenia., Formy przekazu graficznego analizy danych w publikacjach i prezentacjach - jak sporządzić informatywny wykres naukowy? z jakiego oprogramowania skorzystać? na co zwrócić uwagę?, Jak pisać "outline" publikacji? Sekcje i wątki do poruszenia - związek z pisaniem publikacji oryginalnej., Jak pisać "outline" planowanego eksperymentu naukowego? - jak w praktyce zaplanować eksperyment biomedyczny, Modele analizy wariancji użyteczne w badaniach przyrodniczych i biomedycznych, analiza wieloczynnikowa., Modele randomizacji stosowane w badaniach biomedycznych. Metody transformacji danych pomiarowych, dane odstające i dane brakujące., Oceny licznosci próby badanej i mocy statystycznej / a priori/ i / a posteriori/., Jak formułować hipotezy badawcze a jak hipotezy statystyczne? Jakie warunki musi spełniać poprawnie postawiona hipoteza statystyczna., Weryfikacja zgodności modelu eksperymentalnego i teoretycznego: ogólna weryfikacja założeń hipotezy roboczej; Interakcje lękowe w codziennej praktyce lekarskiej; Aktywne biologicznie związki pochodzenia naturalnego- od odkryć do zastosowania.; Leczenie niekonwencjonalne jako alternatywa dla współczesnej medycyny. Ujęcie historyczne.; Renesans ziołolecznictwa.; Zarządzanie projektem naukowo-badawczym.

Od roku akademickiego 2010/2011, do programu zajęć na studiach doktoranckich wprowadzono zajęcia obowiązkowe, seminaria w wymiarze 30 godzin rocznie dla każdego doktoranta. Zajęcia mają charakter fakultatywny (tematyka zajęć jest do wyboru z oferty zgłoszonej przez nauczycieli akademickich Uniwersytetu Medycznego w Łodzi). W roku akademickim 2010/11 cztery Zakłady Wydziału Farmaceutycznego zgłosiły ofertę i przeprowadziły zajęcia seminaryjne. W roku akademickim 2011/12 pięć Zakładów Wydziału Farmaceutycznego zgłosiło ofertę zajęć seminaryjnych.

Ponadto uczestnicy stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich mogą alternatywnie do odbywania Seminariów doktoranckich uczestniczyć w: Wykładach organizowanych przez Studium Doktoranckie UM w Łodzi, Corocznym cyklu wykładów dla doktorantów organizowanym przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Wykładach ogólnouniwersyteckich w językach obcych prowadzonych przez Uniwersytet Łódzki oraz kursach, szkoleniach i wykładach odbywających się metodą e-learning (www.e-umed.pl lub www.e-umed.lodz.pl). Projekt: „Opracowanie i wdrożenie programów kształcenia z zakresu medycyny i farmacji metodą „e-learning” został wprowadzony na Wydziale Farmaceutycznym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IV. Szkolnictwo wyższe i nauka, Działanie 4.1. wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego

uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy i działa od 2009 r. Należy podkreślić, iż wszystkie wykłady i kursy dostępne są bezpłatnie po zarejestrowaniu się na portalu internetowym, co umożliwia uczestniczenie w najnowszych szkoleniach, dotyczących osiągnięć medycyny i farmacji, bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów.

Na spotkaniu z zespołem wizytującym doktoranci, realizujący projekty badawcze w jednostkach wydziału farmaceutycznego, zgłaszali uwagi, co do proponowanej tematyki zajęć do wyboru, nie zawsze jednak zgodnej z ich zainteresowaniami i specyfiką farmaceutyczną. Kwestia ta jest wynikiem samej oferty dydaktycznej oraz braku wystarczającej liczby doktorantów na stworzenie grupy dydaktycznej.

Należy zatem zwrócić uwagę na dobór przedmiotów fakultatywnych do realizacji założonych efektów kształcenia, w tym zdobycia przez doktoranta kwalifikacji w zakresie nowoczesnych metod i technik prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Należy także podkreślić, że Wydział Farmaceutyczny umożliwia swoim doktorantom pracę naukową w zespołach badawczych. Uczestnik studiów doktoranckich może być skierowany za granicę wyłącznie w celach naukowych, związanych z przygotowaniem pracy doktorskiej, na takich samych zasadach jak nauczyciele akademicy Uczelni, po zatwierdzeniu przez opiekuna naukowego, kierownika studiów doktoranckich, a następnie przez Prorektora ds. Nauki. Okres łącznego pobytu, jeżeli spełnione są warunki Regulaminu studiów doktoranckich Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, za granicą w okresie odbywania studiów doktoranckich nie powinien być dłuższy niż 1 rok, Okres pobytu za granicą nie powoduje przedłużenia czasu trwania studiów doktoranckich. **Wydział Farmaceutyczny zapewnia możliwości pracy naukowej doktorantów w zespołach badawczych, udziału w badaniach naukowych związanych z tematyką studiów doktoranckich w innych jednostkach, w tym zagranicznych.**

Zajęcia obowiązkowe wynikające z programu studiów doktoranckich mają za zadanie doskonalić wiedzę i umiejętności doktoranta w zakresie przygotowywania i opracowywania publikacji naukowych, prowadzenia badań naukowych i zajęć dydaktycznych oraz przygotować do egzaminów z przedmiotów do przewodu doktorskiego. Przedmioty takie jak: zasady prowadzenia badań naukowych i przygotowywania publikacji naukowych jest realizowany w pierwszym semestrze w wymiarze 15 godz., uwarunkowania prawne prowadzenia eksperymentów medycznych (5), informacja naukowa (25), statystyka medyczna (15), informatyka (15) zapewniają nabycie przez studentów umiejętności przygotowywania publikacji naukowej. **Działania podejmowane przez Wydział, w celu ułatwienia doktorantom przygotowania publikacji naukowej należy ocenić, jako skuteczne.**

Ocena zgodności kwalifikacji naukowych kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich oraz sprawującej opiekę naukową nad doktorantami z celami i efektami kształcenia na tych studiach.

Proces kształcenia na Wydziale Farmaceutycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oparty jest na udziale wykwalifikowanej kadry nauczającej w całym procesie edukacyjnym i badawczym. Podstawą zespołu jest 32 samodzielnych pracowników nauki, w tym 18 z tytułem profesora. Kadre tę uzupełnia liczba 87 doświadczonych nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora. Spośród pracowników Wydziału Farmaceutycznego w ciągu ostatnich 5 lat tytuł profesora uzyskało 7 osób, stopień naukowy doktora habilitowanego 4 osoby oraz stopień naukowy doktora – 16. **Kwalifikacje naukowe kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia dydaktyczne na studiach**

doktoranckich oraz sprawującej opiekę naukową nad doktorantami są zgodne z celami i efektami kształcenia. Działalność edukacyjna w zakresie studiów podyplomowych, specjalizacji i kształcenia ustawicznego jest prowadzona na Wydziale Farmaceutycznym przez odrębną jednostkę: Oddział Kształcenia Podyplomowego.

Studia Podyplomowe z Farmacji Medycznej zostały powołane Uchwałą Senatu UM nr 578/2008 z dnia 24 kwietnia 2008 r. Studia mają charakter doskonalący. Ich celem jest poszerzenie i aktualizacja wiedzy z zakresu: badań nad lekiem - farmakologii, farmakokinetyki, biofarmacji; monitorowania działań niepożądanych leków; prawa farmaceutycznego; rejestracji produktów leczniczych; zarządzania; farmakoekonomiki; marketingu farmaceutycznego. W roku akademickim 2008/2009 przyjęto 21 osób, ukończyło 18. Ze względu na małą liczbę zgłoszeń nie uruchomiono następnych edycji. Jednakże obecnie, ze względu na wyrażone zainteresowanie przez większą grupę chętnych, planowane jest ponowne ich uruchomienie w roku akademickim 2013/2014.

Studia Podyplomowe w zakresie Analityki Medycznej na Wydziale Farmaceutycznym UMŁ, prowadzone są w oparciu o ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studia mają charakter uzupełniający i są przeznaczone dla osób chcących uzyskać uprawnienia diagnosty laboratoryjnego. Obejmują, dostosowane do poziomu wykształcenia podstawowego osób studiujących, kształcenie z zakresu stacjonarnych studiów magisterskich Oddziału Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie kształcenia podyplomowego w zakresie analityki medycznej. Mają one na celu uzupełnienie i dostosowanie wykształcenia osób, które ukończyły studia wyższe pokrewne analityce medycznej do poziomu wykształcenia absolwentów studiów na Oddziałach Medycyny Laboratoryjnej Uczelni Medycznych. Ukończenie studiów daje absolwentom możliwość ubiegania się o tytuł i uprawnienia Diagnosty Laboratoryjnego.

Realizowane obecnie, Studia Podyplomowe w zakresie Analityki Medycznej, są prowadzone w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi na Wydziale Farmaceutycznym w ramach projektu unijnego: II. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, 2.1. Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki, Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach. Okres realizacji projektu: 1.06.2011 do 31.11.2013. Czterosemestralne studia podyplomowe w systemie zaocznym, są współfinansowane z Funduszy Europejskich. Skierowane do pracowników przedsiębiorstw, studia pozwalają uzyskać tytuł diagnosty za odpłatnością, będącą wkładem prywatnym uczestników, wynoszącą około 850 zł za semestr. Ze względu na rodzaj Priorytetu, z którego Projekt jest finansowany, w studiach uczestniczą wyłącznie osoby pracujące w przedsiębiorstwach prowadzących działalność gospodarczą. Zakres kształcenia jest taki sam jak na Studiach Podyplomowych w zakresie Analityki Medycznej prowadzonych w Uniwersytecie Medycznym w poprzednich dwóch edycjach i zgodny z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2004 r..

Kształcenie jest realizowane zgodnie ze szczegółowymi wytycznymi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie kształcenia podyplomowego w zakresie analityki medycznej. Studia na Wydziale są prowadzone zgodnie z zapisem rozporządzenia, który mówi o tym, że jednostka szkoląca jest zobowiązana do zapewnienia takich warunków kształcenia, aby jakość i poziom tego kształcenia był tożsamy z kształceniem prowadzonym w systemie dziennym. Jakość kształcenia na studiach podyplomowych prowadzonych na Wydziale Farmaceutycznym weryfikowana jest za pomocą ankiety ewaluacyjnej dotyczącej każdego przedmiotu. Wyniki ewaluacji są oceniane przez Wydziałową Komisję do spraw oceny jakości kształcenia.

Nowelizacja ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. nakłada obowiązek przyznania punktów ECTS oraz efektów kształcenia również studiom

podyplomowym. Jednakże studia podyplomowe prowadzone w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, a tak jest w wypadku obecnie prowadzonych od października 2011 r. studiów na wizytowanym Wydziale, powinny być prowadzone do ich zakończenia na zasadach dotychczasowych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. uczestnikom tych studiów będą wydawane świadectwa ukończenia studiów podyplomowych według wzorów określonych w dotychczasowych przepisach. Uczestnicy podyplomowych studiów w zakresie Analityki Medycznej kształcą się zatem według programów opracowanych wg dotychczasowych przepisów, do końca okresu przewidzianego w programie i planie studiów.

Kadra naukowo-dydaktyczna w zakresie Analityki Medycznej rekrutuje się w całości spośród nauczycieli akademickich nauczających tych samych przedmiotów w ramach studiów wyższych na Oddziale Analityki Medycznej.

Zajęcia na studiach podyplomowych w zakresie Farmacji Medycznej są domeną Wydziału Farmaceutycznego a na zajęciach studiach w zakresie Analityki Medycznej, są prowadzone także na pozostałych Wydziałach Uczelni (Wydział Lekarski, Wydział Nauk o Zdrowiu, Wydział Wojskowo-Lekarski). Na bazę dydaktyczną składają się pomieszczenia ogólnodostępne (sale wykładowe, sale ćwiczeń). Na terenie gmachu Wydziału Farmaceutycznego znajdują się trzy duże sale wykładowe oraz cztery mniejsze przeznaczone głównie do prowadzenia ćwiczeń. We wszystkich salach wykładowych i większości sal ćwiczeniowych, w których prowadzone są zajęcia, znajdują się tablice, projekторы multimedialne i rzutniki pisma. W laboratoriach poszczególnych zakładów znajdują się stoły laboratoryjne i dygestoria wyposażone w instalację elektryczną, gazową i wodno-kanalizacyjną. W każdej sali ćwiczeń jest dodatkowy sprzęt i niezbędna aparatura. W gmachu Wydziału znajduje się biblioteka wydziałowa udostępniająca podręczniki dla studentów i doktorantów oraz literaturę naukową i fachową. W bezpośrednim sąsiedztwie Wydziału jest zlokalizowana Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Biorąc pod uwagę wysycenie rynku pracy dla diagnostów laboratoryjnych nie przeprowadzono rekrutacji na studia podyplomowe w zakresie analityki medycznej w bieżącym roku akademickim, tym samym nie będą one kontynuowane. Fakt ten należy odnotować z uznaniem, bowiem dowodzi on wzięcie przez Wydział pod uwagę zmieniające się otoczenie i jest zgodne z opiniami na ten temat w innych ośrodkach. Równocześnie uzyskane informacje w czasie wizytacji wskazują na działania zmierzające do ponownego uruchomienia studiów podyplomowych z zakresu Farmacji Medycznej oraz nowych pod nazwą „Nowe kierunki we współczesnej kosmologii”.

Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego UM, w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 126 poz. 1319 z późn. zm.), w porozumieniu z Ośrodkiem Doskonalenia Kadr Medycznych w Łodzi i Konsultantami Wojewódzkimi odpowiednich dziedzin prowadzi specjalizacje dla diagnostów laboratoryjnych w zakresie:

- Laboratorijnej Diagnostyki Medycznej – 3 nabory;
- Laboratorijnej Genetyki Medycznej - 3 nabory;
- Laboratorijnej Transfuzjologii Medycznej - 3 nabory;
- Laboratorijnej Toksykologii Medycznej - 2 nabory;
- Mikrobiologii Medycznej – 2 nabory.

Prawo zdobywania specjalizacji mają diagnosty laboratoryjni legitymujący się rocznym lub dwuletnim stażem w zawodzie. Obecnie finalizowane są postępowania akredytacyjne dla uzyskania uprawnień dla prowadzenia dwóch specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia, dla osób nie będących absolwentami uczelni medycznych. Jako pierwsza w Polsce została opracowana od podstaw specjalizacja z Radiofarmacji. Przygotowywane są także dokumenty dla zmienionego profilu specjalizacji z Toksykologii.

Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego UM, w porozumieniu z Ośrodkiem Kształcenia Kadr Medycznych w Łodzi i Konsultantem Wojewódzkim, prowadzi, w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 maja 2003 r., specjalizację w farmacji aptecznej. Od roku 2008 uruchomiono 3 nabory i zrealizowano 56 kursów, w których uczestniczyło 1589 osób.

Oddział Kształcenia Podyplomowego Wydziału Farmaceutycznego organizuje szkolenia ciągłe. Szkolenia te są przeznaczone dla farmaceutów zatrudnionych w aptekach i hurtowniach farmaceutycznych i organizowane, jako kursy teoretyczne dotyczące postępu nauk farmaceutycznych, a w szczególności farmakoterapii, technologii postaci leków, farmacji aptecznej, szpitalnej i klinicznej, leku roślinnego, farmakologii, homeopatii, biotechnologii farmaceutycznej, farmakoekonomiki, zdrowia publicznego, prawa farmaceutycznego oraz metod zarządzania apteką i hurtownią farmaceutyczną.

Szkolenia realizowane są metodą kursów obejmujących cykl wykładów z danej dziedziny organizowanych w Łodzi w salach wykładowych Wydziału Farmaceutycznego UM ul. Muszyńskiego 1, w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym UM w Piotrkowie Trybunalskim ul. Dąbrowskiego 7 lub w innych miejscowościach na podstawie umów zawieranych z innymi podmiotami realizującymi te szkolenia.

Szkolenia realizowane są także metodą internetowych programów edukacyjnych (e-learning) Ogólnopolski projekt pt: „Opracowanie i wdrożenie programów kształcenia z zakresu medycyny i farmacji metodą e-learning na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi” uzyskał finansowanie w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki, priorytetu IV „Szkolnictwo wyższe i nauka”, działanie 4.1. „Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy. Portal znajduje się na dwóch witrynach internetowych www.e-umed.pl oraz www.e-umed.lodz.pl. Obecnie dostępnych jest 15 kursów, o materiale odpowiadającym 90 godzinom wykładowym, prezentowanym w formie streszczeń i prezentacji. Na portalu znajduje się także 66 wykładów z chemii i biologii, skierowanych do studentów rozpoczynających studia w uczelni medycznej.

Jakość kształcenia na studiach podyplomowych prowadzonych na Wydziale Farmaceutycznym weryfikowana jest za pomocą ankiety ewaluacyjnej dotyczącej każdego przedmiotu. Wyniki ewaluacji są oceniane przez WZZJK.

Efekty kształcenia na studiach podyplomowych są dostosowane do wymogów kwalifikacyjnych niezbędnych do ubiegania się o uzyskanie prawa wykonywania zawodu i wpis na listę diagnostów laboratoryjnych KIDL zgodnie z Ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o diagnostyce laboratoryjnej (Dz. U. Nr 100, poz. 1083 z późn. zm.).

W kształceniu na studiach podyplomowych bezpośrednio uczestniczą interesariusze zewnętrzni, którzy poprzez prowadzenie zajęć warsztatowych przekazują praktyczną wiedzę i kształtują związane z nią umiejętności i kompetencje. Na bieżąco weryfikują też efekty kształcenia i współuczestniczą w ich ew. modyfikacjach.

Na Wydziale Farmaceutycznym UMŁ opracowano system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy studenta, doktoranta i słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia.

Efekty kształcenia na studiach doktoranckich podlegają stałej weryfikacji, dokonywanej przez opiekuna naukowego / promotora poprzez bezpośredni kontakt z doktorantem oraz poprzez cosemestralną ocenę postępów w pracy naukowej uczestnika studiów doktoranckich w oparciu o następujące elementy: obecność na zajęciach, postawę etyczną doktoranta, zaangażowanie w pracę badawczą, udokumentowane zaangażowanie w

realizację badań naukowych prowadzonych przez jednostkę, pracę dydaktyczną oraz dorobek publikacyjny. Ponadto doktorant składa do Kierownika studiów doktoranckich coroczne sprawozdanie z przebiegu studiów oraz postępów w realizacji pracy doktorskiej. Niestety uczestnicy studiów doktoranckich nie potrafią sami określić celów własnej edukacji oraz stopnia ich realizacji.

Brak jest badań ankietowych, prowadzonych wśród doktorantów, odnoszących się do poszczególnych przedmiotów oraz ankiet oceniających wykładowców.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego² znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program studiów doktoranckich oraz formę zaliczenia opracowuje Senacka Komisja ds. Studiów Doktoranckich oraz Rada Programowa, złożona z przedstawicieli poszczególnych wydziałów. Nieznaczny jest udział doktorantów w kształtowaniu oferty programowej. Aktualnie na studiach doktoranckich obecne są sylabusy opracowane w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji. Poza zajęciami objętymi programem studiów, doktoranci uczestniczą w zajęciach fakultatywnych. Wydział Farmaceutyczny umożliwia swoim doktorantom pracę naukową.

2) Wydział Farmaceutyczny zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych w zakresie Analityki Medycznej, zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, które umożliwiają nabycie uprawnień do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.

3) Proces wprowadzania wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy w procedurę określania efektów kształcenia został rozpoczęty, a przebieg spotkania z pracodawcami pozwala na stwierdzenie, iż może zakończyć się sukcesem.

4) Na Wydziale Farmaceutycznym UMŁ opracowano system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza studiów podyplomowych, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia,

5) Uczestnicy studiów doktoranckich nie potrafią sami określić celów własnej edukacji oraz stopnia ich realizacji. Efekty kształcenia podlegają jednak stałej weryfikacji, dokonywanej przez opiekuna naukowego / promotora oraz Kierownika studiów doktoranckich. Aspekt ankietyzacji i analizy uzyskanych danych nie jest wykorzystywany.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę mające służyć realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

Na Wydziale Farmaceutycznym UM w Łodzi zatrudnionych jest łącznie 146 nauczycieli akademickich, w tym 18 profesorów tytularnych, 14 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 87 doktorów i 27 pozostałych nauczycieli bez stopnia naukowego. W minionych 5-ciu latach 7 osób uzyskało tytuł naukowy profesora z dziedziny nauk farmaceutycznych, 4 osoby stopień naukowy doktora habilitowanego z dziedziny nauk farmaceutycznych i 16 osób stopień naukowy doktora z dziedziny nauk farmaceutycznych.

Polityka kadrowa Wydziału ściśle związana jest z koniecznością zaspokojenia podstawowych celów związanych z działalnością dydaktyczno-naukową, ze szczególnym

uwzględnieniem jej odnawialności i kształceniem nowej kadry. Nauczyciele akademicy mają obowiązek zdobywania kolejnych stopni i tytułów naukowych. W Statucie Uczelni są odpowiednie zapisy w tym zakresie. Polityka kadrowa Uczelni dopuszcza 8-letnie okresy zatrudnienia na zajmowanym stanowisku. Weryfikacji dokonuje się przez system przeglądów kadrowych wg znowelizowanej ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, co 4 lata dla profesorów tytularnych, i nie mniej niż co 2 lata, dla pozostałych nauczycieli akademickich.

Zgodnie z polityką kadrową Uniwersytetu Medycznego w Łodzi pracownicy naukowci zatrudniani są na stanowiskach: profesora zwyczajnego, nadzwyczajnego, profesora wizytującego, adiunkta i asystenta. Pracownicy dydaktyczni oraz pracownicy naukowci, którzy nie wywiązali się w ciągu 8 lat z obowiązku uzyskania stopnia naukowych doktora bądź doktora habilitowanego są zatrudniani na stanowiskach: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora lub instruktora lub rozwiązywany jest z nimi stosunek pracy. Polityka kadrowa Uczelni, w tym zakresie, dąży do stałego zmniejszania liczby tych stanowisk.

Zasadnicze aspekty polityki kadrowej są określone w Uchwałach Senatu:

- Uchwała Senatu UM w Łodzi Nr 409/2011 z dnia 29 września 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi;
- Uchwała Senatu UM w Łodzi z dnia 26 maja 2011 r., nr 374/2011 w sprawie rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych oraz rodzaje zajęć wchodzących w jego skład na rok akademicki 2011/2012;
- Uchwała Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nr 346/2011 z dnia 21 kwietnia 2011 r. w sprawie nowelizacji załącznika do uchwały 315/2011 z dnia 25 listopada 2010 r. dotyczącego zasad ubiegania się nauczycieli akademickich o stopnie naukowe, stanowiska i tytuł naukowy w oparciu o ich dorobek naukowy.

W tabeli zestawiono stan zatrudnienia na Wydziale Farmaceutycznym w latach 2007 i 2012:

	Rok 2007	Rok 2012
Profesor	15	18
Doktor habilitowany	17	14
Doktor	87	87
Pozostali	38	27
Razem	157	146

Powyższe dane wskazują na utrzymywanie się stanu zatrudnienia na Wydziale Farmaceutycznym na zrównoważonym poziomie, co może budzić pewne zaniepokojenie z punktu widzenia rozwoju kadry. Wzmocnione jest to, zamieszczoną w raporcie samooceny, uwagą o starzejącej się kadrze. Występujące nieznaczne różnice wynikają bądź z faktu przejścia na emeryturę bądź z faktu uzyskania tytułu profesora. Różnicę 11 osób w rubryce „Pozostali” interpretuje się, jako wyraz polityki kadrowej Wydziału Farmaceutycznego zmierzającą do zatrudniania kadry wysoko wykwalifikowanej. Zatrudnianie absolwentów kierunku farmacja, deklaratywnie jest priorytetem władz Wydziału. Polityka zatrudniania absolwentów studiów doktoranckich pozwala na dobór kadry naukowo-dydaktycznej o najwyższych kwalifikacjach. Malejąca liczba miejsc pracy w aptekach stwarza szansę na zwiększenie zainteresowania absolwentów pracą na Uczelni. Władze Uczelni i Wydziału dążą też do stwarzania bardziej zachęcających warunków pracy dla młodych efektywnie pracujących pracowników.

Wydział Farmaceutyczny spełnia wymagania dotyczące minimalnej liczby i kwalifikacji nauczycieli akademickich do minimum kadrowego oraz właściwej proporcji liczby tych nauczycieli do liczby studentów na kierunku analityka medyczna, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z dnia 5 października 2011 r.. Corocznie odnawiane są oświadczenia członków minimum kadrowego o przypisaniu do danego kierunku kształcenia w UM w Łodzi. W ramach współpracy naukowo-dydaktycznej z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, istnieje wymiana dyplomantów oraz kadry dydaktycznej. Realizowane są projekty badawcze, których wyniki przedstawiane są w publikacjach naukowych o zasięgu międzynarodowym. Współpraca pozwala na wymianę doświadczeń, co prowadzi do poszerzenia wiedzy i umiejętności. Młodzi naukowcy prezentują wyniki swoich badań podczas zagranicznych konferencji i sympozjów naukowych.

Wszyscy pracownicy dydaktyczni i naukowo-dydaktyczni podlegają ocenie Wydziałowych Komisji Oceniających pracujących na mocy przepisów i wytycznych Statutu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz załącznika do uchwały Senatu UM w Łodzi nr 315/2011 z dnia 21 kwietnia 2011 r. Nauczyciel akademicki oceniany jest nie rzadziej, niż co dwa lata oraz nauczyciele akademicy z tytułem naukowym profesora nie rzadziej, niż co cztery lata.

Zajęcia dydaktyczne na studiach wszystkich realizowanych kierunków oraz na studiach doktoranckich i studiach podyplomowych prowadzą uznani naukowcy, którzy oprócz niekwestionowanego dorobku naukowego posiadają udokumentowane dyplomami specjalizacji, kompetencje zawodowe zarówno z odpowiednich specjalności nauk farmaceutycznych, jak też medycyny laboratoryjnej i stosowanych nauk kosmetycznych.

Okoliczności te sprawiają, iż absolwenci wszystkich kierunków studiów prowadzonych na Wydziale posiadają odpowiednio wysoką wiedzę, umiejętności i kompetencje. Zatem należy wysoko ocenić aktualnie zatrudnioną kadre na Wydziale pamiętając jednak o niewystarczającym tempie jej rozwoju dokumentowanego liczbą uzyskiwanych tytułów i stopni naukowych.

Jak wynika z raportu samooceny, zarówno na stacjonarnych, jak i niestacjonarnych studiach doktoranckich, zajęcia prowadzi: w dziedzinie nauk farmaceutycznych- 11 profesorów, 4 doktorów habilitowanych, 8 doktorów; w dziedzinie nauk medycznych- 1 doktor habilitowany, w dziedzinie nauk chemicznych- 1 profesor, 2 doktorów habilitowanych. Dla wszystkich nauczycieli akademickich, prowadzących zajęcia z doktorantami na Wydziale Farmaceutycznym, Uniwersytet Medyczny w Łodzi stanowi podstawowe miejsce pracy.

Ponadto w kształceniu uczestników studiów doktoranckich stacjonarnych i niestacjonarnych bierze udział kadra spoza Uczelni (w ramach stosunku pracy): po jednej osobie z innej szkoły wyższej, instytutu naukowo-badawczego oraz z placówki PAN.

Doktoranci pozytywnie oceniają kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej w zakresie prowadzonych na Wydziale Farmaceutycznym zajęć. Przypadki zmiany opiekuna naukowego / promotora zdarzają się sporadycznie.

Wydział bada opinię studentów odnoszącą się do zasobów kadrowych. Zdanie studentów a także jego wpływ na podejmowane przez Władze Wydziału decyzje jest niezbędny w opinii przedstawicieli Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Studenci obecni podczas spotkań stwierdzili natomiast, że wprawdzie Wydział uwzględnia ich opinię aczkolwiek, ma ona nieznaczny wpływ na politykę projakościową. Ocena jakiej mogą dokonać studenci nie dotyczy również żadnych zajęć, które realizują.

Aby podołać kryteriom dobrego kształcenia jednostka już dysponuje i stara się rozwijać zasoby infrastrukturalne, badawcze i dydaktyczne.

Na kierunku Analityka Medyczna wszystkie kluczowe dla zawodu diagnosty laboratoryjnego przedmioty kształcenia, realizowane są przez jednostki posadowione na bazie struktur ochrony zdrowia (Uniwersytecki Szpital Kliniczny, Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa). Kadre dydaktyczną prowadzącą kształcenie zawodowe stanowią nauczyciele akademicy o uznanej pozycji naukowej i, co należy podkreślić, zawodowej. Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej i Biochemii Klinicznej, Zakład Genetyki Klinicznej należą do najlepszych w kraju tak pod względem naukowym, jak też zawodowym. Nic nie może zastąpić nauczania przedmiotów zawodowych w dobrym laboratorium wieloprofilowego Szpitala Specjalistycznego. Jedynie takie okoliczności gwarantują u przyszłego absolwenta wymaganą wiedzę, umiejętności i kompetencje zarówno analityczne, jak też diagnostyczne.

Dla całego Wydziału, choć ze szczególnym uwzględnieniem kierunku Farmacja, realizowana jest obecnie kompleksowa przebudowa oraz modernizacja infrastruktury dydaktyczno-naukowej pod nazwą „Farmacja i biotechnologia w XXI wieku”. W efekcie powstaną nowoczesne, wielofunkcyjne, dobrze wyposażone sale dydaktyczne pozwalające na prowadzenie zajęć e-learningowych.

Ponadto, co jest godne podkreślenia, na Wydziale Farmaceutycznym zrealizowano projekt „Opracowanie i wdrożenie programów kształcenia z zakresu medycyny i farmacji metodą e-learning” w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Zwraca uwagę również fakt, iż w bieżącym roku akademickim do dyspozycji studentów uruchomiona została apteka szkoleniowa, co ma ogromne znaczenie dla odpowiedniego kształcenia zawodowego przyszłych farmaceutów.

Dla kierunku Kosmetologia utworzono Katedrę Kosmetologii, w skład której weszły zakłady:

- Kosmetologii
- Chemii Surowców Kosmetycznych
- Środków Zapachowych
- Technologii Środków Kosmetycznych.

Cała omówiona wyżej infrastruktura stanowi też bazę dla studentów Studium Doktoranckiego i Szkolenia Podyplomowego.

Dopełniając, zarówno zajęcia dydaktyczne, jak i prace naukowe na Wydziale prowadzone są w 9 katedrach, w skład których wchodzi 22 Zakłady. Te strukturalne jednostki są obecnie w trakcie generalnej modernizacji zarówno budowlano-remontowej, jak też perspektywnie, wyposażeniowej.

Uczelnia dysponuje infrastrukturą, zapewniającą realizację celów kształcenia, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z dnia 5 października 2011 r. Dz. U. Nr 243, poz. 1445, § 9, ust. 1, pkt 7). Wydział Farmaceutyczny dysponuje wystarczającą, dla realizacji programów dydaktycznych, liczbą sal dydaktycznych. Sale seminaryjne i wykładowe, wyposażone w niezbędny sprzęt audiowizualny, pozostają w dyspozycji dziekanatu i udostępniane zgodnie z planem zajęć na Wydziale. Sale seminaryjne istniejące na terenie zakładów Wydziału, pozostają w dyspozycji kierowników tych jednostek i są udostępniane zewnętrznie z uwzględnieniem pierwszeństwa potrzeb dydaktycznych zakładu. Laboratoria i pracownie dydaktyczne, umożliwiające prowadzenie zajęć praktycznych, są rozmieszczone w jednostkach organizacyjnych Wydziału. Ich liczba i wyposażenie umożliwia pełną realizację przedmiotów praktycznych, nauczanych na Wydziale. Równocześnie, zajęcia praktyczne studentów farmacji, analityki medycznej i kosmetologii, realizowane w innych jednostkach Uczelni, organizowane są na bazie infrastruktury tych jednostek.

Studenci mają dostęp do biblioteki wydziałowej i uczelnianej oraz do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia MNiSW w sprawie

warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z dnia 5 października 2011 r. Dz. U. Nr 243, poz. 1445, § 9, ust. 1, pkt 8). Biblioteka Wydziałowa i Biblioteka Główna wyposażone są w stanowiska komputerowe z możliwością korzystania z elektronicznych zasobów bibliotecznych. Literatura zalecana w ramach kształcenia jest systematycznie uzupełniana, na podstawie corocznych wniosków jednostek prowadzących dydaktykę.

Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz realizacją praktyk przewidzianych w programie kształcenia odbywają się w warunkach właściwych dla danego zakresu praktyki i umożliwiają bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności praktycznych przez studentów. Wydział dysponuje własnym budynkiem, co ułatwia organizację zajęć. Od stycznia trwa intensywna modernizacja obejmująca poszerzenie bazy dydaktycznej (dwie duże sale wykładowe) oraz termomodernizacja i zmiana elewacji budynku. W wyniku uzyskanego grantu z finansowanego z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej (506/FNiTP/3380/2010 z dnia 30 sierpnia 2010 r. nowe miejsce znalazła Katedra Kosmetologii, co znacznie poszerzyło bazę dydaktyczną. Powstała także jedna z nowocześniejszych w kraju zwierzętarni.

Realizacja zakładanych celów dydaktycznych i naukowych również wynika z uczestnictwa interesariuszy zewnętrznych. W procesie szeroko pojętego kształcenia głównymi interesariuszami zewnętrznymi są praktykujący lekarze, diagnosty laboratoryjni, aptekarze, kosmetolodzy, a także Towarzystwa Naukowe, takie jak: Polskie Towarzystwo Diagnostyki Laboratoryjnej, Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne, Kolegium Medycyny Laboratoryjnej oraz organizacje zawodowe, a w ich gronie Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, Naczelna Izba Aptekarska, Okręgowa Izba Aptekarska i Izby Lekarskie.

Wydział współpracuje z wieloma Uczelniami i instytucjami badawczymi. Dzięki tej współpracy pracownicy, doktoranci i studenci mają dostęp do bazy o wysokich standardach naukowych.

Oto lista tych podmiotów:

- Uniwersytet w Zurichu – Szwajcaria
- Uniwersytet w Leiden – Holandia
- Uniwersytet Ludwika Maksymiliana w Monachium – Niemcy
- Uniwersytet w Urbino - Włochy
- Uniwersytet w Wiedniu – Austria
- Uniwersytet Karola w Pradze - Czechy

Działania związane z wymianą studentów i kadry wiążą się również ze współpracą w ramach:

- Sekcji studenckiej PTFarm „Młoda Farmacja”, Oddział w Łodzi
- Programu „Uczenie się przez całe życie”- Erasmus
- Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny – IFMSA Poland, Oddział w Łodzi

	Interesariusz zewnętrzny	Aktywność związana z dostępem do zaawansowanej bazy i wysokiej technologii
1	Instytut Technik Jądrowych Warszawa	Synteza i badanie nowych potencjalnych radiofarmaceutyków
2	Politechnika Łódzka	Badanie powinowactwa do białek nowych analogów takryny
3	Politechnika Łódzka	Ustalanie budowy krystalicznej ligandów organicznych i kompleksów z jonami metali

4	Uniwersytet Wrocławski	Badania magnetyczne kompleksów jonów metali
5	Uniwersytet Łódzki – Wydział Biologii	Badania aktywności cytotoksycznej i mikrobiologicznej ligandów i kompleksów z jonami metali przejściowych
6	Uniwersytet Wrocławski	Badania EPR kompleksów jonów metali
7	Uniwersytet Łódzki – Wydział Chemii	Densytometryczna analiza jonów siarczkowych z zastosowaniem chromatografii cienkowarstwowej
8	Instytut Biologii Medycznej PAN w Łodzi	Poszukiwania szlaków transdukcji sygnału zaangażowanych w proapoptotyczne działanie hipokretyn (oreksyn) w komórkach kory mózgowej szczura
9	Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej, Warszawski Uniwersytet Medyczny	Hodowla korzeni transformowanych <i>Rindera graeca</i> i <i>Taxus</i> media w aeroponicznym bioreaktorze.
10	Katedra i Zakład Immunologii i Biologii Infekcyjnej, Instytut Mikrobiologii i Immunologii, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego	Badania aktywności p/bakteryjnej ekstraktów, frakcji i czystych związków wyizolowanych z <i>Salvia austriaca</i> .
11	Katedra i Zakład Biologii i Parazytologii Lekarskiej, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu	Badania pierwotniakowe ekstraktów i wyizolowanych związków z <i>Salvia sclarea</i>
12	Zakład Fitochemii, Instytut Farmakologii PAN, Kraków	Identyfikacja wyizolowanych z <i>Salvia austriaca</i> związków
13	Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu	Oznaczenia fitochemiczne. Oznaczanie metodą HPLC zawartości tanszidonów w materiale roślinnym.
14	Katedra Fizjologii i Biochemii Roślin Uniwersytetu Łódzkiego	Oznaczenia fitochemiczne. Oznaczanie metodą HPLC zawartości irydoidów: fenylopropanoidów w materiale roślinnym.
15	Zakład Biologii Molekularnej i Cytometrii (Katedra Genetyki i Biotechnologii Roślin, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy)	Badania cytometryczne materiału roślinnego
16	Zakład Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego	Analizy PCR w materiale roślinnym
17	Katedra i Zakład Biologii i Botaniki Farmaceutycznej Akademii Medycznej we Wrocławiu	Badania ilościowe przeciwutleniających ekstraktów roślinnych

18	Zakład Fizykochemicznej Analizy Leków, Katedra Chemii Farmaceutycznej, Wydział Farmacji, Uniwersytet Jagielloński, Collegium Medium	Modelowanie molekularne inhibitorów acetylocholino esterazy na zasadzie dokowania do miejsca aktywnego
19	Zakład Chemii Farmaceutycznej, Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego, Lublin	Doświadczalne wyznaczanie logarytmu P i analiza chemometryczna pochodnych tauryny
20	Katedra i Zakład Chemii Nieorganicznej, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego	Próby otrzymania nowych pochodnych acetylocholino esterazy w postaci hybryd peptydowych
21	Pracownia Spektroskopii Molekularnej, Wydział Chemii, Uniwersytet Łódzki	Ustalanie oddziaływań pomiędzy substancjami biologicznie czynnymi a nanocząsteczkami w postaci dendrymerów
22	Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach	Opracowanie innowacyjnych produktów i technologii dla ekologicznej uprawy roślin sadowniczych
23	Instytut Medycyny Pracy, Łódź	Grant „Ksenoestrogenne działanie kadmu u samic szczura.” (N N404 504938)
24	Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki, Łódź,	Grant „Ksenoestrogenne działanie kadmu u samic szczura.” (N N404 504938).
25	Śląska Akademia Medyczna, Zakład Histologii i Embriologii	Grant „Toksyczność prenatalna wybranych trucizn środowiskowych z grupy trwałych zanieczyszczeń organicznych – tetra chloronaftalenu i heksachloronaftalenu.”
26	Instytut Medycyny Pracy w Łodzi, Zakład Toksykologii i Kancerogenezy	Grant „Toksyczność prenatalna wybranych trucizn środowiskowych z grupy trwałych zanieczyszczeń organicznych – tetra chloronaftalenu i heksachloronaftalenu.”

Zajęcia dydaktyczne na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach doktoranckich odbywają się w bazie dydaktycznej Studium Doktoranckiego, a także w salach seminaryjnych i wykładowych, laboratoriach Zakładów i Katedr oraz pracowniach komputerowych. W salach wykładowych i niektórych salach ćwiczeniowych znajdują się projektory multimedialne i rzutniki oraz tablice. Aktualnie prowadzona jest modernizacja budynku Wydziału Farmaceutycznego.

Podczas spotkania z przedstawicielami studiów III stopnia, doktoranci pozytywnie ocenili wielkość sal, w których prowadzone są zajęcia oraz liczebność grup ćwiczeniowych. Doktoranci mają nieograniczony dostęp do sprzętu Zakładów i Katedr, w tym do specjalistycznej aparatury, co sprawia, że mogą bez przeszkód prowadzić badania naukowe. Do dyspozycji doktorantów pozostaje także Biblioteka Główna UM, w której mają także możliwość wykonania nieodpłatnie kserokopii 500 arkuszy rocznie. Ponadto uczestnicy studiów doktoranckich mogą korzystać on-line z pełnotekstowych baz danych takich jak np. Medline, Wiley, Elsevier, zarówno w pomieszczeniach Biblioteki Głównej, jak i z komputerów domowych. Do dyspozycji doktorantów pozostaje również mieszcząca się w gmachu Wydziału Biblioteka Wydziałowa.

Dostępna na Wydziale Farmaceutycznym infrastruktura naukowa i dydaktyczna w opinii doktorantów jest wystarczająca.

Wydział Farmaceutyczny UM w Łodzi strategię rozwoju wiąże z polityką finansową.

Realizacja celów jednostki opiera się o następujące założenia:

1. Doskonalenie procesu nauczania i poszerzanie odpowiedniej bazy dydaktycznej
2. Tworzenie dogodnych warunków do pracy naukowej i rozwój wysokiej jakości badań naukowych.

Uniwersytet Medyczny w Łodzi jest uczelnią publiczną, która realizuje swoje cele strategiczne przede wszystkim w oparciu o subwencje państwowe. Wydział Farmaceutyczny otrzymuje zatem:

1. Dotację podmiotową z Ministerstwa Zdrowia na działalność dydaktyczną i na pomoc materialną dla studentów i doktorantów,
2. Dotację podmiotową z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na utrzymanie potencjału badawczego Wydziału oraz dotacje celowe na prowadzenie badań i prac rozwojowych służące młodym naukowcom i doktorantom,
3. Dotację Ministerstwa Zdrowia lub Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na realizację zadań inwestycyjnych.

Wprawdzie wymienione dotacje pokrywają minimum potrzeb związanych z istnieniem jednostki to aby następował jej planowy rozwój Wydział Farmaceutyczny aplikuje o środki z programów operacyjnych z UE.

W tym obszarze należy wymienić:

1. Program operacyjny – Kapitał Ludzki
 - Opracowanie i wdrażanie programów kształcenia z zakresu medycyny i farmacji metodą e-learningu.
 - Grant FNi TP na wyposażenie Zwierzętarni i Katedry Kosmetologii

Polityka finansowa jest ważnym czynnikiem wpływającym na jakość kształcenia oraz realizację zadań badawczych i projakościowych. W tym wypadku można dostrzec stosunkowo małą inicjatywę w próbach pozyskiwania środków.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego² w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Kadra obecna o wysokich kompetencjach naukowych i zawodowych. Wydział Farmaceutyczny zapewnia kadrę stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. Uczestnicy studiów doktoranckich pozytywnie oceniają kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej na Wydziale.

2) Wydział Farmaceutyczny dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do prowadzonego kształcenia i zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Prowadzone obecnie prace inwestycyjne w bliskiej perspektywie poprawią jej stan. Podkreślić należy wysiłki Wydziału na rzecz modernizacji infrastruktury, a także dokonania w tym zakresie. Zajęcia dydaktyczne na studiach doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym odbywają się w pomieszczeniach wystarczająco do tego przygotowanych. Doktoranci mają nieograniczony dostęp do

specjalistycznego sprzętu. Do dyspozycji doktorantów pozostaje także w pełni wyposażona Biblioteka Główna oraz Biblioteka Wydziałowa, z możliwością korzystania z elektronicznych pełnotekstowych baz danych.

3) Choć dostrzega się harmonię polityki finansowej z realizacją założonych celów, to efektywność pozyskiwania środków, na tle innych, podobnych jednostek podstawowych innych szkół wyższych w kraju jest mało imponująca. Polityka finansowa jednostki jest prowadzona na miarę środków będących w dyspozycji Wydziału.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Ocena spójności obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych prowadzonych badań naukowych z realizowanym kształceniem i ich wpływu na osiągnięte efekty kształcenia. Ocena stopnia udziału doktorantów i studentów w prowadzonych badaniach naukowych. Ocena możliwości realizowania przez doktorantów samodzielnych badań naukowych, także poza jednostką prowadzącą studia doktoranckie.

Badania naukowe są prowadzone w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Wydziału:

- Katedrze Chemii Bioorganicznej i Biokoordynacyjnej
- Katedrze Chemii Farmaceutycznej i Biochemii
- Katedrze Chemii Medycznej
- Katedrze Biofarmacji
- Katedrze Farmacji Stosowanej
- Katedrze Farmakognozji
- Katedrze Kosmetologii
- Katedrze Toksykologii i Bromatologii

We wszystkich tych jednostkach prowadzone są badania naukowe, których tematyka dotyczy badań podstawowych i badań aplikacyjnych, nacełowanych na otrzymywanie nowych, aktywnych biologicznie układów służących w końcowym efekcie wprowadzeniu do terapii nowych, oryginalnych leków.

Prowadzone na Wydziale Farmaceutycznym studia na kierunkach: farmacja, analityka medyczna i kosmetologia zostały przyporządkowane do jednego obszaru – nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, dziedzina nauki farmaceutyczne – zgodnie rozporządzeniem MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. Badania naukowe prowadzone przez pracowników Wydziału zalicza się prawie w całości do tego obszaru nauk. Ścisłą weryfikację stanowi, składany corocznie, opis dokonań naukowych nauczycieli zaliczanych do minimum kadrowego dla kierunków.

W ramach współpracy naukowej z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi realizowane są projekty badawcze. Tematyka badawcza pokrywa obszary, w których odbywa się kształcenie na Wydziale. Prace magisterskie i doktorskie powstają w obszarach wiedzy związanych z obszarem kształcenia w dziedzinach naukowo wiodących.

W rankingu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Wydział Farmaceutyczny do roku 2010 posiadał kategorię A. W roku 2011 otrzymał kategorię B. Wydział Farmaceutyczny posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych. Obecna kategoria wydziału, w oczywisty sposób wynika z poziomu naukowego. Dorobek publikacyjny Wydziału za lata 2010-2011 to 129 pozycji o łącznym współczynniku wpływu IF-277,807, które w większości stanowią artykuły naukowe opublikowane w znaczących czasopismach.

Nie można nie zauważyć, iż istotna część tego dorobku powstała z udziałem doktorantów i studentów, a to świadczy o wysokim poziomie prac doktorskich i magisterskich, jak również o tym, iż dotyczą one aktualnych zagadnień badawczych.

Ze względu na specyfikę prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, bezpieczeństwo oraz kwestie finansowe studenci włączani są w prace badawcze poprzez działalność w kołach naukowych. Pod opieką wykwalifikowanej kadry mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe w projektach badawczych realizowanych przez Wydział. Uzyskane podczas badań laboratoryjnych czy eksperymentów wyniki studenci często wykorzystują w swoich pracach dyplomowych. Ze strony Władz Wydziału studenci mogą również liczyć na wsparcie finansowe, które umożliwia im udział w konferencjach naukowych.

Pewnym wykładnikiem oceny efektów działalności naukowej są 3 zespołowe nagrody Ministra Zdrowia w latach 2008-2011.

Wydział Farmaceutyczny UM w Łodzi prowadzi działalność naukową obejmującą główne obszary nauk farmaceutycznych. Wyniki tych badań są publikowane w recenzowanych czasopismach farmaceutycznych, chemicznych i biomedycznych. Problematyka badawcza Wydziału jest powiązana z kierunkiem studiów. W badaniach naukowych realizowanych na Wydziale można wyróżnić kilka problemów m.in.: poszukiwanie nowych związków chemicznych, syntetycznych i naturalnych, o potencjalnej aktywności farmakologicznej, badania analityczne w zakresie kontroli jakości leków, badania biologiczne i farmakologiczne nowosyntetyzowanych cząsteczek chemicznych, badania nowych radiofarmaceutyków, badania polimerów i biopolimerów jako substancji pomocniczych w technologii farmaceutycznej, badania nad molekularnymi aspektami diagnostyki i terapii nowotworów oraz toksykologii metali ciężkich i związków organicznych.

Dane z raportu wizytacji przeprowadzonej w grudniu 2011 r. wskazują, że w latach 2008-2010 pracownicy Wydziału opublikowali łącznie 451 prac, w tym 153 publikacje w czasopismach recenzowanych z tzw. listy filadelfijskiej, 226 publikacji w czasopismach recenzowanych o zasięgu co najmniej krajowym oraz 72 monografie lub rozdziały w podręcznikach. Sumaryczna wartość współczynnika oddziaływania IF wszystkich prac opublikowanych w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej wynosi 354.330 (kolejno w poszczególnych latach: 136.504, 95.959, 121.867).

Aktualną problematykę badawczą Wydziału Farmaceutycznego można zilustrować, będącymi w trakcie realizacji, tematami rozpraw doktorskich:

Badania składu chemicznego i aktywności biologicznej wybranych gatunków rodzaju Geum L

Synteza i właściwości biologiczne bis-pochodnych poliamin alifatycznych

Synteza i badania właściwości biologicznych fosfonianów, pochodnych 1,2,3-triazoli

Działania biologiczne hipokretyn: badania porównawcze na astrocytach i komórkach glejaka C6

Zastosowanie analizy QSAR i TLC w badaniach związków o działaniu H3-przeciwchistaminowym

Zastosowanie dendrymerów w technologii wytwarzania pochodnych kwasu iminodiocetowego jako substancji diagnostycznych w tomografii magnetycznego rezonansu jądrowe

Ocena jakościowa oraz ilościowa ekspresji genu ABCB1 w bioptatach błony śluzowej żołądka pacjentów zakażonych helicobacter pylori

Ocena polimorfizmu 1236,2677,3435 genu ABCB1 w bioptatach błony śluzowej żołądka pacjentów zakażonych helicobacter pylori

Rozwój młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich w UM w Łodzi jest monitorowany i ułatwiony dzięki finansowaniu badań w systemie tzw. prac własnych. Wszystkie procedury związane z finansowaniem przedstawiono w „Regulaminie zgłaszania, sprawozdawczości, rozpatrywania wniosków oraz oceny sprawozdań, dotyczących badań, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi”. System zgodny jest z rozporządzeniem MNiSW z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na naukę. Środki przyznane Wydziałowi na zadania badawcze związane z rozwojem młodych naukowców w ramach dotacji statutowej, znajdują się w gestii Dziekana, który nadzoruje tok przyznawania i rozliczeń. W imieniu Dziekana działa Wydziałowy zespół ds. rozwoju młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich. Prace zatwierdzone do realizacji rozliczane są na podstawie publikacji (co najmniej przyjętej do druku) w czasopiśmie recenzowanym o minimalnej punktacji wskazanej regulaminem.

Studenci rozwijają zainteresowania naukowe poprzez dostęp do pracy w kołach naukowych. Zgłoszone koła naukowe ewidencjonowane są przez Studenckie Towarzystwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego w Łodzi działające centralnie, które ma charakter stowarzyszenia studentów o charakterze naukowym. W Uniwersytecie Medycznym w Łodzi działają 54 koła naukowe, w tym 5 na Wydziale Farmaceutycznym.

Poziom naukowy Wydziału Farmaceutycznego weryfikowany jest systematycznie na podstawie procedur ogólnouczelnianych. Weryfikacja działań badawczych nauczycieli akademickich odbywa się poprzez coroczne sprawozdania z wykonania zadań statutowych. Sprawozdania ze wszystkich badań nieobjętych systemem finansowania zewnętrznego (granty NCN, umowy z przemysłem, „prace własne”) oceniane są przez Dziekana ds. Nauki. Prace te oparte są na realizacji tematów (najczęściej wieloletnich), które zgłaszane są przez kierowników zakładów i zatwierdzone przez Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą. Raport Dziekana z oceny wykonania prac statutowych jest podstawą do przydziału funduszu na finansowanie prac badawczych zakładów w kolejnym roku.

Wszystkie stanowiska naukowo-dydaktyczne w UM w Łodzi opisane są wymaganym poziomem dorobku naukowego. Zakres tych wymagań, zasady awansu i procedury konkursowe stanowią załącznik do uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nr 346/2011 z dnia 21 kwietnia 2011 r. w sprawie nowelizacji załącznika do uchwały 315/2011 z dnia 25 listopada 2010 r. dotyczącego zasad ubiegania się nauczycieli akademickich o stopnie naukowe, stanowiska i tytuł naukowy w oparciu o ich dorobek naukowy.

Z informacji przekazanych przez Władze Wydziału wynika, iż doktoranci, realizujący program studiów doktoranckich i prowadzący swoje badania naukowe w Katedrach i Zakładach WF, byli współwykonawcami badań naukowych realizowanych zarówno z grantów własnych, jak i promotorskich. Uczestnicy studiów doktoranckich brali udział w następujących projektach: „Analiza aktywności biologicznej ekstraktu z aronii czarnoowocowej w oparciu o testy hemostazy i stężenia substancji aktywnych”- w Zakładzie Chemii Farmaceutycznej i analizy Leków (2008-2011r., grant własny), „Poszukiwanie związków o aktywności przeciwnowotworowej w grupie kompleksów wybranych metali z ligandami dwufunkcyjnymi”- w Zakładzie Chemii Surowców Kosmetycznych (2008-2010r., grant własny), „Ocena ekspresji genów MDR1 i BCRP oraz ich białkowych produktów jako potencjalnych czynników prognostycznych w raku jelita grubego”- w Zakładzie Biochemii Farmaceutycznej (2008-2009r., grant promotorski), „Biosynteza ginsenozydów w kulturze zawieszinowej *Panax quinquefolium*”- w Zakładzie Biosyntezy Środków Leczniczych (2008-2010r., grant promotorski), „Wybrane aspekty aktywności biologicznej in vitro flawonowego kompleksu rutenu”- w Zakładzie Chemii Bionieorganicznej (2008-2010r., grant

promotorski). Dzięki uczestnictwu w zespołach badawczych, uczestnicy studiów doktoranckich nabywają niezbędnych umiejętności do prowadzenia samodzielnej pracy badawczej w przyszłości. Brak jest jednak danych dotyczących szerszego udziału doktorantów w projektach badawczych międzyuczelnianych oraz międzynarodowych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

1. Jednostki organizacyjne Wydziału Farmaceutycznego UMŁ prowadzą badania naukowe w obszarach nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, dziedzinie nauk farmaceutycznych i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami. Wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Wydział stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych. Doktoranci są angażowani do zespołów badawczych wewnątrzuczelnianych, brak jest jednak danych dotyczących szerszego udziału uczestników studiów doktoranckich w projektach badawczych międzyuczelnianych oraz międzynarodowych. Pracownicy Wydziału wykazują bardzo solidny poziom działalności naukowej udokumentowany publikacjami w czasopiśmie specjalistycznych.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

Studenci UM w Łodzi mogą wyjeżdżać za granicę w celach szkoleniowych (na odbycie części studiów lub praktyk, uczestnictwo w konferencji i inne) w ramach programu Erasmus, oraz innych programów międzynarodowych. Szczegółowe warunki wyjazdu za granicę określają właściwe regulaminy poszczególnych programów międzynarodowych. Wszystkie kwestie ogólne, związane z wyjazdem regulują przepisy wewnętrzne sformułowane w Regulaminie kierowania za granicę pracowników, doktorantów, studentów UM w Łodzi w celach naukowych, dydaktycznych lub szkoleniowych, będącym załącznikiem do uchwały Senatu UM w Łodzi Nr 331/2011, z dnia 23 lutego 2011 r. Wyjazdy odbywają się na koszt: własny, podmiotu nie będącego jednostką kierującą lub jednostki kierującej.

Jako sukces organizacyjny należy uznać tegoroczną 01.07-31.08 wymianę studentów farmacji w ramach Student Exchange Programme (SEP), w którym uczestniczyło 11 studentów z zagranicy, którzy odbywali praktykę w aptekach w Łodzi oraz w Zakładzie Chemii Bionieorganicznej Wydziału. Ze strony polskiej udział w wymianie wzięło 7 studentów, którzy przebywali w Portugalii, na Węgrzech oraz Malcie. Wydarzenie to dobrze rokuje na przyszłość.

Doktoranci mogą być kierowani za granicę w celach naukowych i szkoleniowych, związanych z przygotowaniem pracy doktorskiej, po zatwierdzeniu wniosku przez opiekuna naukowego, kierownika Studium Doktoranckiego, a następnie przez Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą. Wszystkie kwestie związane z wyjazdem, regulują przepisy wewnętrzne sformułowane w Regulaminie kierowania za granicę pracowników, doktorantów, studentów UM w Łodzi w celach naukowych, dydaktycznych lub szkoleniowych, będącym załącznikiem do uchwały Senatu UM w Łodzi Nr 331/2011, z dnia 23 lutego 2011 r. Wyjazdy

odbywają się na koszt: własny, podmiotu nie będącego jednostką kierującą lub jednostki kierującej. Doktorant, za zgodą kierownika jednostki, w której odbywa studia, może mieć pokryte koszty podróży i pobytu za granicą z funduszy na działalność statutową, z prac własnych, lub grantów na takich samych zasadach jak nauczyciele akademicy Uczelni.

Współpraca jednostek organizacyjnych Wydziału Farmaceutycznego z krajowymi placówkami jest zróżnicowana i obejmuje ponad 20 ośrodków. W ramach współpracy naukowej z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi realizowane są projekty badawcze, których wyniki przedstawiano w wieloautorskich publikacjach naukowych o randze międzynarodowej, w postaci doniesień zjazdowych prezentowanych na konferencjach krajowych i zagranicznych oraz w postaci patentów. Współpraca naukowa pozwala na poszerzenie metod badawczych w obszarze aktywności naukowej i dydaktycznej (prace magisterskie i doktorskie) uczelni.

Tematyka badań naukowych ma charakter badań podstawowych i badań aplikacyjnych -otrzymanie nowych, aktywnych biologicznie układów może przyczynić się do wprowadzenia do lecznictwa nowego oryginalnego leku.

W ramach współpracy naukowo-dydaktycznej z zagranicznymi ośrodkami naukowymi realizowane są projekty badawcze, których wyniki przedstawiane są w publikacjach naukowych o zasięgu międzynarodowym. Współpraca pozwala na wymianę doświadczeń, co prowadzi do poszerzenia wiedzy i umiejętności. Młodzi naukowcy prezentują wyniki swoich badań podczas zagranicznych konferencji i sympozjów naukowych.

Zestawienie tematyki badawczej oraz współpracujących zagranicznych ośrodków przedstawia tabela poniżej:

Szlaki transdukcji sygnału związane z receptorami oreksynowymi	Institute of Experimental and Clinical Pharmacology and Toxicology, University of Lubeck, Germany
Cancer procoagulant (CP): isolation, evaluation of its prometastatic properties and the analysis of CP substrate specificity	W ramach bilateralnej umowy między rządami Rzeczypospolitej Polski i Republiki Południowej Afryki, grant nr 7966/R10/R11
Nowotworowy prokoagulant (CP) – izolowanie i charakterystyka	Nelson Mandela Metropolitan University, Port Elizabeth, RPA
Flawonoidowe analogi platyny i rutenu jako nowe cytotoksyczne potencjalne leki.	Leiden Institut of Chemistry, Holandia
Nowotworowe białko P65. Poszukiwanie czynników o właściwościach antykancerogennych,	Department of Pharmacology, University of Texas
Badania polimorfizmów genów kodujących transportery błonowe u bakterii i komórkach człowieka,	Leningrad State University Named by A.S. Pushkin,
Lab-on-chip technology	WEMiF, FMEP, Faculty of Mikrosystem Electronics and Photonics
Synteza i aktywność biologiczna analogów nukleozydów	Rega Institute for Medical Research, Laboratory of Virology and Chemotherapy Katholieke Universiteit Leuven, Belgium,
Znakowanie izotopem promieniotwórczego Technetu i badanie biodystrybucji pochodnych 2,3-Dihydro-1H--cyklopenta[b]chinoliny	Charles University in Prague, Faculty of Pharmacy in Hradec Kralove, Czech Republic,
Walidacja metody HPLC i oznaczanie trwałości pochodnych takryny o powinowactwie do acetylocholinoesterazy	Gerard Laboratories a Mylan Company Unit 80, Baldoye Industrial Esteta Dublin 13, Ireland

Jednostki Wydziału Farmaceutycznego UM w Łodzi współpracują z wieloma instytucjami i ośrodkami badawczymi w kraju. Poniżej tematyka wspólnych prac badawczych

Tematyka badawcza
Synteza i badanie nowych potencjalnych radiofarmaceutyków
Badanie powinowactwa do białek nowych analogów takryny
Ustalanie budowy krystalicznej ligandów organicznych i kompleksów z jonami metali
Badania magnetyczne kompleksów jonów metali
Badania aktywności cytotoksycznej i mikrobiologicznej ligandów i kompleksów z jonami metali przejściowych
Badania EPR kompleksów jonów metali
Densytometryczna analiza jonów siarczkowych z zastosowaniem chromatografii cienkowarstwowej
Poszukiwania szlaków transdukcji sygnału zaangażowanych w proapoptotyczne działanie hipokretyn (oreksyn) w komórkach kory mózgowej szczura
Hodowla korzeni transformowanych <i>Rindera graeca</i> i <i>Taxus</i> media w aeroponicznym bioreaktorze.
Badania aktywności p/bakteryjnej ekstraktów, frakcji i czystych związków wyizolowanych z <i>Salvia austriaca</i> .
Badania pierwotniakowe ekstraktów i wyizolowanych związków z <i>Salvia sclarea</i>
Identyfikacja wyizolowanych z <i>Salvia austriaca</i> związków
Oznaczenia fitochemiczne. Oznaczanie metodą HPLC zawartości tanszinonów w materiale roślinnym.
Oznaczenia fitochemiczne. Oznaczanie metodą HPLC zawartości irydoidów: fenylopropanoidów w materiale roślinnym.
Badania cytometryczne materiału roślinnego
Analizy PCR w materiale roślinnym
Badania ilościowe przeciwutleniających ekstraktów roślinnych
Modelowanie molekularne inhibitorów acetylocholino esterazy na zasadzie dokowania do miejsca aktywnego
Doświadczalne wyznaczanie logarytmu P i analiza chemometryczna pochodnych tauryny
Próby otrzymania nowych pochodnych acetylocholino esterazy w postaci hybryd peptydowych
Ustalanie oddziaływań pomiędzy substancjami biologicznie czynnymi a nanocząsteczkami w postaci dendrymerów
Opracowanie innowacyjnych produktów i technologii dla ekologicznej uprawy roślin sadowniczych
Grant „Ksenoestrogenne działanie kadmu u samic szczura.” (N N404 504938)
Grant „Ksenoestrogenne działanie kadmu u samic szczura.” (N N404 504938).
Grant „Toksyczność prenatalna wybranych trucizn środowiskowych z grupy trwałych zanieczyszczeń organicznych – tetra chloronaftalenu i heksachloronaftalenu.”
Grant „Toksyczność prenatalna wybranych trucizn środowiskowych z grupy trwałych zanieczyszczeń organicznych – tetra chloronaftalenu i heksachloronaftalenu.”

Doktoranci, realizujący program studiów doktoranckich i prowadzący swoje badania naukowe w Katedrach i Zakładach Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, mają możliwość uczestniczenia w programach międzynarodowych.

Z danych, przekazanych przez Biuro ds. Współpracy Zagranicznej wynika, iż w roku akademickim 2010/2011 dwie uczestniczki studiów doktoranckich odbyły wyjazdy

zagraniczne: doktorantka Zakładu Farmakodynamiki przebywała w okresie 28.08.-16.09.2011r. na stażu w Universität zu Lübeck (Institut für Experimentelle und Klinische Toxikologie), natomiast doktorantka Zakładu Biochemii Farmaceutycznej prowadziła badania naukowe, w ramach umowy bilateralnej, w Port Elizabeth, w RPA (18.02.-14.05.2011r.). Natomiast w roku akademickim 2011/2012 trzech uczestników studiów doktoranckich przebywało na wyjazdach naukowych poza granicami Polski: doktorantka Zakładu Biochemii Farmaceutycznej kontynuowała badania naukowe w RPA (11.02.-29.04.2012r.), druga doktorantka tegoż Zakładu uczestniczyła w konferencji w Ljubljanie, w Słowenii- European Helicobacter Study Group / XXV International Workshop (11.09.-15.09.2012r.), prezentując pracę pt. „Helicobacter and related bacteria in chronic digestive inflammation and gastric cancer”, a doktorant Zakładu Chemii Surowców Kosmetycznych prezentował wyniki swoich badań w trakcie sesji plakatowej podczas International Symposium on Applied Bioinorganic Chemistry, odbywającym się w dniach 01.12.-06.12.2011r. w Barcelonie. Natomiast 8 doktorantów prezentowało wyniki swoich badań na konferencjach krajowych, organizowanych w latach 2011-2012, m in. takich jak: 8 Międzynarodowa i 50 Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Studenckich Towarzystw Naukowych i Młodych Lekarzy Juvenes pro medicina (Łódź, 19-21.04.2012r.), XVth Gliwice Scientific Meetings 2011 (Gliwice, 18-19.11.2011r.), 10th International Congress of the Polish Neuroscience Society (Łódź, 21-24.09.2011r.), II Conference of Bioactive Compounds Structural and Applicative Aspects (Puławy, 12-14.09.2011r.), 8th International Symposium on Chromatography of Natural Products (Lublin, 17-20.05.2012).

Uczestnicy studiów doktoranckich odbywają wyjazdy zagraniczne zgodnie z Regulaminem kierowania za granicę pracowników, doktorantów, studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi w celach naukowych, dydaktycznych lub szkoleniowych, wprowadzonym w dniu 31.05.2012r. na mocy Uchwały nr 479/2012 Senatu UM (z dniem wejścia jej w życie straciła moc poprzednia Uchwała nr 331/2011 z dnia 23.02.2011r.). Zgodnie z par.6 tegoż regulaminu uczestnicy stacjonarnych studiów doktoranckich mogą być kierowani za granicę w celach naukowych i szkoleniowych, związanych z przygotowaniem pracy doktorskiej, za zgodą swojego opiekuna naukowego, kierownika Studium Doktoranckiego oraz właściwego Prorektora. Okres łącznego pobytu nie powinien być dłuższy niż 1 rok i nie powoduje on przedłużenia czasu trwania studiów doktoranckich. Doktorant za zgodą kierownika jednostki, w której odbywa studia, może mieć pokryte koszty podróży i pobytu za granicą z funduszy na działalność statutową, z prac własnych jednostki lub grantów na takich samych zasadach jak nauczyciele akademicy. Aktualnie żaden doktorant z zagranicznej jednostki naukowej nie przebywa na Wydziale Farmaceutycznym, celem realizacji swoich badań.

W trakcie bezpośredniej rozmowy z doktorantami ustalono, że polityka informacyjna dotycząca internacjonalizacji procesu kształcenia jest niewystarczająca. Na podkreślenie zasługuje jednak fakt, iż niektórzy opiekunowie naukowcy/promotorzy informują swoich doktorantów o możliwościach tego typu wyjazdów. Z drugiej strony doktoranci twierdzą, iż niejednokrotnie sami nie dążą do pozyskania takich informacji.

Studenci wizytowanego Wydziału mają możliwość wyjazdu w ramach programu Erasmus zarówno na semestr nauki jak też na praktyki. Jak wynika z analizy przedstawionych dokumentów z możliwości wyjazdu w roku akademickim 2011/2012 skorzystał tylko jeden student, podobnie sytuacja wyglądała w latach wcześniejszych. Powodem tak niskiego poziomu uczestnictwa w programie Erasmus jest przede wszystkim problem doboru przedmiotów w taki sposób aby student, który wraca po semestrze nauki za granicą nie musiał zaliczać całego semestru na nowo. Zaprzecza to celowości wymian studenckich. Student podpisując learning agreement zobowiązany jest do zaliczenia przedmiotów nim objętych i na tej podstawie uczelnia macierzysta po powrocie powinna mu je zaliczyć. W tym wypadku

niedopasowanie programów studiów z uczelniami partnerskimi działa na niekorzyść studentów i uniemożliwia im udział w programie wymiany. Studenci obecni na spotkaniu stwierdzili, iż w kwestii uzgodnienia przedmiotów w learning agreement nie otrzymują pomocy od osób odpowiedzialnych za koordynację programu na Wydziale i Uczelni. Co ważne, studenci reprezentujący kosmetologię w ogóle nie wiedzą o możliwości wyjazdu na wymianę zagraniczną.

W ramach działającego na Wydziale programu SEP (Student Exchange Programme) studenci farmacji mają możliwość wyjazdu na zagraniczne praktyki do aptek, ośrodków administracyjnych oraz zakładów przemysłowych. Taka mobilność w edukacji farmaceutycznej jest istotnym czynnikiem w przygotowaniu przyszłych farmaceutów do pracy w dynamicznym środowisku ochrony zdrowia. W ostatniej wymianie udział wzięło siedmioro studentów Wydziału Farmaceutycznego. Placówki w jakich odbywali praktyki mieściły się w Porto (Portugalia), Budapeszcie (Węgry), Lija (Malta) oraz L-Iklin (Malta). Jak wynika z relacji studenckiego koordynatora wymiany na Wydziale dwumiesięczne praktyki pozwoliły nie tylko zapoznać się z funkcjonowaniem farmacji w różnych krajach świata, ale również inaczej spojrzeć na zawód farmaceuty w Polsce.

Doktoranci mają możliwość uczestniczenia w anglojęzycznych wykładach prowadzonych przez wysokiej klasy specjalistów z różnych dziedzin w ramach ogólnouniwersyteckich wykładów organizowanych przez Uniwersytet Łódzki oraz w ramach wykładów prowadzonych przez Studium Doktoranckie UM. Na objętych programem studiów doktoranckich zajęciach z języka angielskiego, doktoranci nie tylko doskonalą swoje umiejętności w zakresie komunikowania się w obcym języku, ale także uczą się posługiwania biernego i czynnego językiem fachowym. Ponadto uczestnicy studiów doktoranckich dzięki współpracy UM z zagranicznymi ośrodkami naukowymi mogą nie tylko doskonalić umiejętności komunikowania się w obcym języku, ale także prowadzić badania poza jednostką macierzystą. Aktualnie doktoranci nie prowadzą dydaktyki w języku angielskim.

W ramach współpracy naukowo-dydaktycznej z zagranicznymi ośrodkami naukowymi istnieje wymiana dyplomantów oraz kadry dydaktycznej. Realizowane są projekty badawcze, których wyniki przedstawiane są w publikacjach naukowych o zasięgu międzynarodowym. Współpraca pozwala na wymianę doświadczeń, co prowadzi do poszerzenia wiedzy i umiejętności. Młodzi naukowcy prezentują wyniki swoich badań podczas zagranicznych konferencji i sympozjów naukowych. W latach 2007 – 2012 w programach Erasmus/Sokrates w wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi uczestniczyło 14 studentów ze strony polskiej oraz 3 studentów zagranicznych. Skromne te dane zwracają uwagę na konieczność zintensyfikowania działań na rzecz zwiększenia wymiany, tego niezwykle ważnego czynnika w procesie kształcenia.

Zestawienie tematyki badawczej oraz współpracujących zagranicznych ośrodków przedstawia tabela poniżej

Szlaki transdukcji sygnału związane z receptorami oreksynowymi	Institute of Experimental and Clinical Pharmacology and Toxicology, University of Lubeck, Germany
Cancer procoagulant (CP): isolation, evaluation of its prometastatic properties and the analysis of CP substrate specificity	W ramach bilateralnej umowy między rządami Rzeczypospolitej Polski i Republiki Południowej Afryki, grant nr 7966/R10/R11
Nowotworowy prokoagulant (CP) – izolowanie i charakterystyka	Nelson Mandela Metropolitan University, Port Elizabeth, RPA
Flawonoidowe analogi platyny i rutenu	Leiden Institut of Chemistry, Holandia

jako nowe cytotoksyczne potencjalne leki.	
Nowotworowe białko P65. Poszukiwanie czynników o właściwościach antykancerogennych,	Department of Pharmacology, University of Texas
Badania polimorfizmów genów kodujących transportery błonowe u bakterii i komórkach człowieka,	Leningrad State University Named by A.S. Pushkin,
Lab-on-chip technology	WEMiF, FMEP, Faculty of Mikrosystem Electronics and Photonics
Synteza i aktywność biologiczna analogów nukleozydów	Rega Institute for Medical Research, Laboratory of Virology and Chemotherapy Katholieke Universiteit Leuven, Belgium,
Znakowanie izotopem promieniotwórczego Technetu i badanie biodystrybucji pochodnych 2,3-Dihydro-1H--cyklopenta[b]chinoliny	Charles University in Prague, Faculty of Pharmacy in Hradec Kralove, Czech Republic,
Walidacja metody HPLC i oznaczanie trwałości pochodnych takryny o powinowactwie do acetylocholinoesterazy	Gerard Laboratories a Mylan Company Unit 80, Baldoye Industrial Esteta Dublin 13, Ireland

Wydział prowadzi również współpracę międzynarodową z akademickimi ośrodkami zagranicznym. W większości były to krótkoterminowe staże dydaktyczno-naukowe. W latach 2007-2011 uczestniczyło w nich 11 osób, co jest wielkością skromną.

W ramach współpracy naukowo-dydaktycznej z zagranicznymi ośrodkami naukowymi realizowane są projekty badawcze, których wyniki przedstawiane są w publikacjach naukowych o zasięgu międzynarodowym. Współpraca pozwala na wymianę doświadczeń co prowadzi do poszerzenia wiedzy i umiejętności. Młodzi naukowcy prezentują wyniki swoich badań podczas zagranicznych konferencji i sympozjów naukowych.

Zestawienie ośrodków współpracujących przedstawiono poniżej:

Institute of Experimental and Clinical Pharmacology and Toxicology, University of Lubeck, Germany
W ramach bilateralnej umowy między rządami Rzeczypospolitej Polski i Republiki Południowej Afryki, grant nr 7966/R10/R11
Nelson Mandela Metropolitan University, Port Elizabeth, RPA
Leiden Institut of Chemistry, Holandia
Department of Pharmacology, University of Texas
Leningrad State University Named by A.S. Pushkin,
WEMiF, FMEP, Faculty of Mikrosystem Electronics and Photonics
Rega Institute for Medical Research, Laboratory of Virology and Chemotherapy Katholieke Universiteit Leuven, Belgium,
Charles University in Prague, Faculty of Pharmacy in Hradec Kralove, Czech Republic,
Gerard Laboratories a Mylan Company Unit 80, Baldoye Industrial Esteta Dublin 13, Ireland

Tematyka badań naukowych ma charakter badań podstawowych i badań aplikacyjnych -otrzymanie nowych, aktywnych biologicznie układów może przyczynić się do wprowadzenia do lecznictwa nowego oryginalnego leku.

W wyniku intensywnej współpracy naukowej (granty MNiSW, badania statutowe, badania własne, umowy partnerskie z firmami farmaceutycznymi) z zewnętrznymi zespołami badawczymi następuje wydatne poszerzanie i podnoszenie kompetencji kadry naukowo-

dydaktycznej W okresie 2007-2012 na Wydziale Farmaceutycznym zrealizowano, bądź jest w realizacji 19 grantów. W ramach współpracy naukowej z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi realizowane są projekty badawcze, których wyniki przedstawiano w publikacjach naukowych o randze międzynarodowej, w postaci doniesień zjazdowych prezentowanych na konferencjach krajowych i zagranicznych oraz w postaci patentów. Współpraca naukowa pozwala na poszerzenie metod badawczych w obszarze aktywności naukowej i dydaktycznej (prace magisterskie i doktorskie) Uczelni.

Działania podejmowane przez Wydział dobrze wpisują się w obszary priorytetowe Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2007-2020 – Wiedza i Kompetencje (Strefa Społeczna) oraz Społeczeństwo Informacyjne (Strefa Ekonomiczna). Jednostka bezpośrednio realizuje cele strategiczne: budowa społeczeństwa informacyjnego i podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa. Działalność Wydziału przyczynia się nie tylko do realizacji przyjętej przez region strategii rozwoju, ale również rozwoju biobiznesu w skali ponadregionalnej. Wydział jest członkiem Klastra Innowacyjnego BioBiznesu, którego głównym celem jest tworzenie i rozbudowa infrastruktury oraz pozyskiwanie środków finansowych na rozwój innowacyjnego biobiznesu w regionie łódzkim, a także wzbogacanie wiedzy oraz transfer doświadczeń.

Tematyka prac magisterskich i doktorskich jest powiązana z problemami badawczymi poszczególnych Zakładów naukowych i współpracujących z nimi przedsiębiorstw i placówek badawczych. Podczas wizytacji Zespół Oceniający zapoznał się z 15 pracami magisterskimi i dwiema pracami doktorskimi, które powstały we współpracy z różnymi przedsiębiorstwami, między innymi z

- AFLOFARM Farmacja Polska Sp. z o.o.,
- EMO-FARM Sp. z o.o.,
- Info Technology Supply Ltd,
- Nyconred Pharma Sp. z o.o.,
- Paul Hartman Polska Sp. z o.o.,
- Polską Grupą Farmaceutyczną S.A.
- Przedsiębiorstwem Zaopatrzenia Farmaceutycznego Cefarm Łódź Sp. z o.o.

Wydział współuczestniczył w realizacji projektu Opracowanie i wdrożenie programów kształcenia z zakresu medycyny i farmacji metodą e-learning na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, którego celem było umożliwienie farmaceutom, lekarzom, technikom farmacji i innym grupom zawodowym uczestniczenie w najnowszych szkoleniach bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów. Dzięki projektowi lekarze, farmaceuci oraz pozostali absolwenci szkół i uczelni medycznych mieli możliwość uczestniczenia w nieodpłatnym podnoszeniu swoich kwalifikacji zawodowych. Spowodowało to, że wiedza z zakresu najnowszych osiągnięć medycyny i farmacji była dostępna niezależnie od standardowo przeprowadzanych szkoleń i kursów.

Wydział współpracuje ze Studenckimi Inkubatorami Przedsiębiorczości i Centrum Karier Osób Niepełnosprawnych, a także z Łódzkim Regionalnym Parkiem Naukowo-Technologicznym Sp. z o.o. Podejmuje też aktywnie działania zmierzające do zawiązania Partnerstwa na rzecz rozwoju łódzkiej farmacji.

Zakres i wyniki współpracy Wydziału Farmaceutycznego UM z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz ich wpływ na osiągnięte efekty kształcenia zasługują na wysoką ocenę.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ² w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Wydział Farmaceutyczny UMŁ uczestniczy w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych a także współpracuje z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami.

1. Studenci, doktoranci i pracownicy Wydziału uczestniczą w programach międzynarodowych, jakkolwiek celowym byłoby zwiększyć zakres tej współpracy. Należy podjąć działania mające na celu zwiększenie udziału studentów w wymianie międzynarodowej (w szczególności realizacji części studiów za granicą). Wydział Farmaceutyczny UM zapewnia doktorantom możliwość uczestnictwa w programach międzynarodowych, choć należy podkreślić, że odsetek doktorantów biorących w nich udział jest nieznaczny.

2. Na Wydziale podejmowane są próby przygotowania oferty dydaktycznej i kształcenia w języku angielskim, jednakże tego rodzaju usiłowania podjęte na innych wydziałach nie zakończyły się sukcesem, wskutek braku zainteresowania studentów zagranicznych. Doktoranci mają możliwość uczestniczenia w anglojęzycznych wykładach prowadzonych przez wysokiej klasy specjalistów z różnych dziedzin oraz prowadzenia badań za granicą.

3. Jednostki organizacyjne Wydziału Farmaceutycznego w różnym stopniu współpracują z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi

4. Wydział Farmaceutyczny posiada dobre relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także przedsiębiorstwami, co dobrze rokuje dla lepszego dostosowania przygotowania absolwentów do oczekiwań rynku pracy.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

Na Wydziale Farmaceutycznym UM w Łodzi doktoranci mają możliwość korzystania z konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi, w dogodnym czasie, miejscu i formie. Na spotkaniu z przedstawicielami społeczności doktoranckiej, doktoranci podkreślali dobre relacje z opiekunami naukowymi/promotorami oraz z władzami Wydziału Farmaceutycznego, w tym także z Kierownikiem Studiów Doktoranckich. Uczestnicy studiów III stopnia ocenili poziom wsparcia naukowo-dydaktycznego za adekwatny do ich potrzeb.

Doktoranci, realizujący program studiów doktoranckich i prowadzący swoje badania naukowe w Katedrach i Zakładach Wydziału Farmaceutycznego mają możliwość uczestniczenia w wykładach, organizowanych przez ogólnouczelniane Studium Doktoranckie, z udziałem polskich i zagranicznych specjalistów z różnych dziedzin. W latach 2011-2012 odbyły się między innymi następujące wykłady: „Sztuka prezentacji wyników prac naukowych”, prowadzony przez specjalistkę z zakresu wystąpień publicznych, prezentacji akademickich oraz komunikacji międzykulturowej, „Nanotechnologia we współczesnym świecie”, dotyczący dziedziny nauki o nieograniczonych możliwościach, stwarzającej wielką szansę dla przemysłu, „Instynkt kochania” odnoszący się do biologicznych podstaw miłości, „Technopark Łódź miejscem rozwoju innowacyjnej przedsiębiorczości oraz współpracy nauki z biznesem”, dotyczący możliwości wykorzystania potencjału naukowców, firm i samorządu oraz „Our wonderful skin things I never knew before” - wykład prowadzony przez

prof., dermatologa z Amsterdamu. Ponadto uczestnicy studiów doktoranckich mają możliwość wysłuchania wykładów, prowadzonych przez profesorów Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. W roku 2011 odbyły się między innymi następujące prelekcje: „Postępy w leczeniu nowotworów”, „Włókiennictwo- inżynieria innowacyjnych materiałów”, „Łódź wielokulturowa- powstanie miasta przemysłowego”, „Filozoficzne aspekty poznania”.

Czterech uczestników studiów doktoranckich, realizujących program studiów i prowadzących swoje badania naukowe w Katedrach i Zakładach WF, odbyło szkolenie organizowane przez Centrum Nauczania Języków Obcych „Poprawa jakości nauczania w języku angielskim na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi poprzez podniesienie kompetencji akademickiej kadry dydaktycznej”, w ramach projektu finansowanego ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego (Kapitał Ludzki Narodowa Strategia Spójności). Ponadto uczestnicy studiów doktoranckich brali udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez Derm Service Pologne- propagatora nowych technologii i procedur medycznych w zakresie terapii przeciwstarzeniowych, leczenia defektów i chorób skóry, jej przydatków oraz pielęgnacji skóry w każdym wieku oraz warsztatach i sympozjach organizowanych przez Centrum Szkoleniowe Medycyny Estetycznej i Antiaging Fenice-firmę wprowadzającą na polski rynek nowe techniki oraz szeroką gamę profesjonalnych produktów do zabiegów medycyny estetycznej. Uczestnicy studiów doktoranckich mogą także korzystać z bezpłatnych kursów, szkoleń i wykładów z zakresu najnowszych osiągnięć w medycynie i farmacji, odbywających się metodą e-learning (www.e-umed.pl lub www.e-umed.lodz.pl). Ponadto Wydział Farmaceutyczny zapewnia wszystkim doktorantom możliwość uczestnictwa w zajęciach fakultatywnych (opisane w innej części raportu), rozwijających umiejętności dydaktyczne i zawodowe.

Doktoranci stacjonarni i niestacjonarni, realizujący program studiów doktoranckich i prowadzący swoje badania naukowe w Katedrach i Zakładach Wydziału Farmaceutycznego mają zapewnioną możliwość udziału w konferencjach naukowych polskich i zagranicznych, a także publikowania wyników swoich badań w czasopismach. Otrzymują również adekwatne do potrzeb wsparcie finansowe w tym zakresie.

W przygotowywaniu publikacji doktoranci otrzymują niezbędne wsparcie od swoich opiekunów naukowych/promotorów. W roku akademickim 2011/2012, publikacje naukowe pierwszego autorstwa złożyło 5 z 12 doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich, natomiast spośród 14 doktorantów studiów niestacjonarnych- pierwszymi autorami prac były 2 osoby.

Na podstawie przedłożonych dokumentów oraz rozmów przeprowadzonych z pracownikami Uczelni i przedstawicielami społeczności doktoranckiej ustalono, że system przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów funkcjonuje w sposób prawidłowy oraz odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób przejrzysty, sprawny i bez opóźnień. Tryb powoływania komisji nie budzi zastrzeżeń. Na mocy Zarządzenia nr 3/2012 z dn. 09.01.2012r. Rektor powołał Komisję Doktorancką Uniwersytetu Medycznego w Łodzi na okres od 1 stycznia 2012r. do 31 grudnia 2016r. (w jej skład wchodzi przedstawiciel doktorantów nie z Wydziału Farmaceutycznego). Zgodnie z par. 3 tego Zarządzenia zadaniem Komisji jest opiniowanie wniosków o przyznanie stypendium doktoranckiego oraz zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych. Szczegółowe zasady przyznawania stypendium określa Regulamin przyznawania stypendiów doktoranckich, uchwalony przez Senat UM (Uchwała nr 463/2012 z dn. 23.04.2012r.) w oparciu o art.62 ust.1 pkt.2 i art.200 ustawy z dn 27.07.2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2005r. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) w związku z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 05.10.2011r. w sprawie studiów doktoranckich oraz stypendiów doktoranckich oraz w związku z par.38 ust.5 Statutu UM w Łodzi z dn. 29.06.2006r. z późn. zm. Wysokość

stypendium doktoranckiego oraz liczbę przyznawanych stypendiów w danym roku akademickim ustala Rektor w terminie do 30 czerwca. Od decyzji stypendialnej doktorantowi przysługuje prawo odwołania do Rektora w ciągu 14 dni od daty otrzymania decyzji. Zgodnie z par. 9 Regulaminu w przypadku przedłużenia studiów doktoranckich stypendium może być przyznane na miesiąc albo kilka miesięcy, nie dłużej jednak niż na 9 miesięcy. W roku akademickim 2012/2013 Rektor UM przyznał dla Wydziału Farmaceutycznego: 7 stypendiów doktoranckich dla doktorantów I roku oraz 6 stypendiów doktoranckich dla doktorantów II roku. Limity nie obowiązywały uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich III i IV roku, z zastrzeżeniem, że spełnili oni kryteria Regulaminu przyznawania stypendiów doktoranckich. Aktualnie na I roku stypendium nie pobiera 1 osoba z powodu niespełnienia kryteriów, podobnie na II roku- 2 doktorantów nie otrzymuje stypendium z tej samej przyczyny; natomiast wszyscy uczestnicy stacjonarnych studiów doktoranckich III i IV roku otrzymują stypendium doktoranckie. Dwóch doktorantów, będących na przedłużeniu studiów, nie otrzymuje stypendium doktoranckiego (możliwość pobierania tego stypendium jest jednak zachowana w przypadku przedłużenia studiów, spowodowanego przyczynami zdrowotnymi). Zgodnie z Zarządzeniem nr 1/2012 Rektora UM z dn. 09.01.2012r. obowiązują następujące stawki stypendium doktoranckiego: od 01.01.2012r. do 31.12.2012r.- 1131zł- dla doktorantów przed otwarciem przewodu oraz 1253zł- po otwarciu przewodu; od 01.01.2013r. do 31.12.2013r.: 1233zł- dla doktorantów przed otwarciem przewodu oraz 1366zł- po otwarciu przewodu.

Natomiast Regulamin określający tryb i kryteria przyznawania zwiększenia stypendium z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych dla 30% najlepszych doktorantów stacjonarnych studiów doktoranckich został wprowadzony na mocy Uchwały Senatu Nr 464/2012 z dn. 23.04.2012r. Zgodnie z par.4 tego regulaminu doktorant I roku stacjonarnych studiów doktoranckich może otrzymać stypendium, jeśli uzyskał min. 75% maksymalnej liczby punktów w postępowaniu rekrutacyjnym (absolwenci medycyny) lub 60% maksymalnej liczby punktów (absolwenci studiów magisterskich). W ocenie doktorantów II, III i IV roku pod uwagę brane są: sprawozdanie roczne oraz szczególne osiągnięcia w pracy badawczej, np. uzyskanie grantu ministerialnego, stypendium zagranicznego. Decyzja Rektora w sprawie przyznania stypendium ma charakter ostateczny. W okresie 01.01.2012-30.09.2012r. dwóch uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich otrzymywało stypendium „projakościowe”, natomiast w roku akademickim 2012/2013 takie środki zostały przyznane dwóm osobom (podział środków nie uwzględnia podziału na poszczególne wydziały Uczelni).

Doktoranci mogą otrzymać pomoc materialną w formie: stypendium socjalnego, zapomogi, stypendium dla najlepszych doktorantów, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Wysokość i tryb przyznawania pomocy materialnej określa Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania pomocy materialnej dla doktorantów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, opracowany w uzgodnieniu z uczelnianym organem samorządu doktorantów (Zarządzenie nr 80/2012 Rektora z dn.17.09.2012r.).

Rektor UM na mocy Zarządzenia nr 72/2012 z dn. 31.08.2012r., w porozumieniu z Uczelnianą Radą Samorządu Doktorantów ustalił wysokość miesięcznego dochodu netto na jednego członka rodziny, uprawniający do ubiegania się o stypendium socjalne oraz stypendium socjalne w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub innym obiekcie na rok akademicki 2012/2013- w wysokości 750zł. Zarządzenie określa ponadto stawki stypendium dla najlepszych doktorantów wraz punktacją niezbędną do ubiegania się o to stypendium: studia stacjonarne i niestacjonarne I rok - w zal. od punktów: 300zł lub 430 zł, studia stacjonarne i niestacjonarne II, III i IV rok - w zal. od uzyskanych punktów: 230zł, 330zł oraz 430zł. Jak wynika z dokumentacji przedstawionej przez

pracowników dziekanatu w roku akademickim 2010/2011 przyznano 1 stypendium za wyniki w nauce (aktualnie stypendium dla najlepszych doktorantów) w kwocie 430zł, natomiast w roku akademickim 2011/2012 takie stypendium pobierało trzech doktorantów, realizujących program studiów doktoranckich i prowadzących swoje badania naukowe w Katedrach i Zakładach Wydziału Farmaceutycznego: 1 osoba w kwocie 330zł oraz 2 osoby w kwocie 430zł. miesięcznie. Stypendium dla najlepszych doktorantów nie jest przyznawane uczestnikom studiów III stopnia, będącym na przedłużeniu tych studiów. Inne stypendia ze środków funduszu pomocy materialnej, nie były przyznane. Aktualnie na WF nie ma doktoranta z orzeczoną niepełnosprawnością. W bieżącym roku akademickim żaden doktorant z Wydziału Farmaceutycznego nie złożył wniosku o przyznanie stypendium ministra.

Należy także nadmienić, że w opinii doktorantów obsługa administracyjna funkcjonuje w sposób właściwy, pracownicy zawsze chętnie służą radą i pomocą.

Wsparcie udzielane studentom można odnieść w odniesieniu do: opieki dydaktycznej udzielanej przez nauczycieli akademickich, opieki administracyjnej, opieki socjalnej oraz infrastruktury wspierającej proces kształcenia.

W opinii studentów, w większości przypadków, nauczyciele akademicy są dobrze przygotowani do przeprowadzania zajęć. Są dostępni poza zajęciami, w godzinach konsultacji, które dostosowane są do potrzeb studentów. W aspekcie opieki naukowej studenci Wydziału uzyskują odpowiednie wsparcie ze strony kadry dydaktycznej. W swobodny sposób mogą dokonać wyboru tematu pracy dyplomowej.

Przedmioty fakultatywne oceniane są przez studentów w zależności od kierunku. Aczkolwiek znacząca większość osób obecnych na spotkaniach podkreśliła, że są zbyt teoretyczne. Studenci zgłosili zapotrzebowanie na większą liczbę zajęć praktycznych, które np. w przypadku studentów kosmetologii pozwoliłyby na lepsze przygotowanie do wejścia na rynek pracy.

W ocenie studentów wsparcie i dostępność Władz Wydziału są odpowiednie. Przedstawiciele Władz umożliwiają kontakt ze sobą w dogodnym dla studentów miejscu i czasie.

Opieka administracyjna, związana zarówno z obsługą studentów w dziekanacie jak i pomocą materialną oceniana jest przez studentów pozytywnie. W odniesieniu do zastrzeżeń i uwag z ocen programowych dokonanych na Wydziale Farmaceutycznym należy wykazać znaczną poprawę w tym aspekcie.

Procedura i tryb przyznawania pomocy materialnej w uczelni jest przejrzysta i sprawnie działająca. Studenci niezbędne informacje dotyczące stypendiów uzyskują zarówno za pomocą strony internetowej uczelni jak również tablic ogłoszeniowych. Regulamin przyznawania pomocy materialnej jest ogólnie dostępny na stronie internetowej uczelni. Przyznawaniem stypendiów na Wydziale zajmuje się Wydziałowa Komisja Stypendialna, powołana zgodnie z art. 175 ust.4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Tryb dostarczania decyzji komisji stypendialnej jest zgodny z Kodeksem Postępowania Administracyjnego. Decyzje zawierają wszystkie elementy składające się na decyzję administracyjną.

W opinii studentów sale dydaktyczne i laboratoria są przystosowane do prowadzenia zajęć, choć większość z nich wymaga remontu i unowocześnienia. Problem ten dotyczy również specjalistycznego sprzętu, ale jak zaznaczyli studenci oraz Władze Wydziału sukcesywnie jest on pozyskiwany i uzupełniany.

Budynek Wydziału nie jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku znajduje się winda, szerokie korytarze. Brak jest natomiast toalet dostosowanych do osób z niepełnosprawnością ruchową. Sale dydaktyczne i laboratoria również nie są przygotowane na potrzeby osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Z uwagi na

specyfikę studiów, która nie pozwala studiować osobom np. niewidomym brak oznakowań w języku Braille'a, należy uznać za nieistotny.

Na Wydziale funkcjonuje Umowa dotycząca opłat za usługi edukacyjne zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Obie umowy nie zawierają klauzul uznanych za niedozwolone. (Tym samym uwzględniono uwagi dotyczące treści umowy na studiach niestacjonarnych zawartych w raporcie Zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z wizytacji przeprowadzonej w dniach 1 –2 grudnia 2011 r. na Wydziale Farmaceutycznym na kierunku Farmacja).

Studenci Wydziału wiedzą jakie kroki muszą podjąć w przypadku zaistnienia sytuacji konfliktowych. Najczęściej kierują się do Pani Dziekan Wydziału, dzięki której „od ręki” mogą rozwiązać kwestie sporne. Jest ona zawsze do dyspozycji studentów, co bardzo podkreślali i pozytywnie oceniali obecni na spotkaniach studenci. Doktoranci mogą zgłaszać sytuacje problemowe do swoich opiekunów naukowych / promotorów lub Kierownika studiów doktoranckich oraz uzyskać od nich adekwatne wsparcie w rozwiązywaniu tych problemów i sytuacji konfliktowych.

W opinii przedstawicieli doktorantów, Uczelnia respektuje prawo do samorządności doktoranckiej, zapewniając odpowiednie fundusze (w tym także na funkcjonowanie biura) oraz warunki lokalowe, wspierając jednocześnie samorząd w prawidłowym wykonywaniu jego ustawowych obowiązków. W skład samorządu wchodzi także doktorant realizujący program studiów na Wydziale Farmaceutycznym. Przedstawiciele doktorantów mają zapewnione odpowiednie uczestnictwo w Radzie Wydziału zgodnie z art.67 ust.1 pkt.4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz komisjach działających na podstawie wewnętrznych przepisów związanych z szeroko rozumianym kształceniem doktorantów.

Reprezentantem ogółu studentów na Uniwersytecie Medycznym jest Uczelniana Rada Samorządu Studentów, w której skład wchodzi reprezentanci Wydziału Farmaceutycznego. Przedstawiciele Samorządu aktywnie działają na rzecz środowiska studenckiego organizując obozy studenckie, koncerty, szkolenia czy akcje charytatywne. Inicjatywy studenckie zawsze mogą liczyć na wsparcie Władz Wydziału i Uczelni zarówno pod względem organizacyjnym jak i finansowym. Uczelnia zapewnia Samorządowi odpowiednie warunki lokalowe, udostępnia sale a także sprzęt potrzebny do realizacji niektórych projektów.

Przedstawiciele Samorządu opiniują Regulamin Studiów a także współuczestniczą w podziale Funduszu Pomocy Materialnej. Opiniowanie planów i programów studiów odbywa się zazwyczaj na posiedzeniach Rady Wydziału, wcześniej natomiast podczas posiedzeń Rad Programowych. Członkami tych gremiów są studenci, aczkolwiek brak jest szerszego dialogu z większością studentów czego skutkiem jest nieznamość podstawowych pojęć odnoszących się do efektów kształcenia oraz jakości kształcenia. Ponadto studenci kosmetologii zasygnalizowali brak dostępu do programu studiów i sylabusów w systemie elektronicznym Wydziału.

Na Wydziale prężnie działa MŁODA FARMACJA - sekcja studencka Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, która jest łącznikiem między studentami a Władzami Wydziału. Jej członkowie, dzięki ogromnemu zaangażowaniu organizują wspólnie z Biurem Karier *Dni Kariery*, warsztaty z zakresu umiejętności miękkich czy komunikacji interpersonalnej. Są to niezwykle cenne inicjatywy, dzięki którym studenci wchodzący na rynek pracy wiedzą jak tworzyć dokumenty aplikacyjne, na co zwracać uwagę podczas rozmów kwalifikacyjnych i ubiegania się o pracę.

Studenci Wydziału Farmaceutycznego mają możliwość rozwijania swych zainteresowań poprzez aktywne działanie w kołach naukowych. W roku akademickim 2011/2012 z tej formy aktywności studenckiej skorzystało 37 studentów, którzy mogli dokonać wyboru spośród 6 zakładów Wydziału. Obecni na spotkaniu przyznali, że pod okiem

specjalistów mogą brać udział w badaniach naukowych, często wykorzystując zdobyte wyniki i doświadczenie np. w swoich pracach dyplomowych.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział Farmaceutyczny zapewnia studentom i doktorantom właściwe wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne. System przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów funkcjonuje w sposób prawidłowy oraz odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób przejrzysty, sprawny i bez opóźnień, a komisje powoływane są ze współudziałem przedstawiciela doktorantów. Opieka materialna na Wydziale sprawnie funkcjonuje. Opieka naukowa i dydaktyczna oceniana jest pozytywnie.

2). System rozpatrywania skarg i rozwiązywania konfliktów jest transparenty i znany studentom. Doktoranci mogą zgłaszać sytuacje problemowe do swoich opiekunów naukowych / promotorów lub Kierownika studiów doktoranckich oraz uzyskać od nich adekwatne wsparcie.

3) Uczelnia respektuje prawo do samorządności doktoranckiej, udzielając jej odpowiedniego wsparcia, a przedstawiciele doktorantów mają zapewnione uczestnictwo we wszystkich organach jednostki przewidzianych przepisami. Działalność samorządu studentów należy ocenić pozytywnie. Inicjatywy podejmowane na rzecz aktywizacji i rozwoju środowiska studenckiego wspierane są przez władze Wydziału. Koniecznym jest ulepszenie dialogu w kwestii jakości kształcenia i działalności studentów w tym aspekcie.

8. System wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, jego spójność i zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Z dokumentacji otrzymanej od Uczelni wynika, iż posiada ona dokumenty dotyczące przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia. W głównej mierze odnoszą się one do: tworzenia programów kształcenia i określania weryfikacji efektów kształcenia. Z dokumentacji otrzymanej od Uczelni wynika, iż posiada ona dokumenty dotyczące przepisów, w tym procesu dyplomowania, zasad rekrutacji, oceny nauczycieli akademickich, oraz monitorowania losów absolwentów. Niewiele z tych dokumentów odnosi się do studiów doktoranckich i podyplomowych. Niektóre procedury nie mają charakteru sformalizowanego i nie znajdują odzwierciedlenia ani w dokumentacji Wydziału, ani Uczelni.

Uchwałą Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, nr 391/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi w Uczelni wprowadzono obecnie funkcjonujący wewnętrzny system zapewnienia jakości.

Zgodnie z § 2 wspomnianej Uchwały system zapewnienia jakości w Uczelni tworzą:

- Pełnomocnik Rektora ds. Krajowej Struktury (Ram) Kwalifikacji i Jakości Kształcenia,
- Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- Wydziałowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- Katedra Nauk Humanistycznych UM w Łodzi,

- Akademickie Biuro Karier UM w Łodzi,
- Biuro ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w UM w Łodzi.
Zasady i metody wdrażania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w UM określa oraz Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, który sprawuje nadzór nad jego funkcjonowaniem. Senat Uczelni, na wniosek Rektora zatwierdza, raz na dwa lata sprawozdanie z funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości. Ze względu, iż system funkcjonuje dopiero od roku sprawozdanie takie dotychczas nie zostało opracowane.

Zgodnie § 1 wspomnianej uchwały w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia utworzony został Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W skład Uczelnianego Zespołu powoływanego na okres kadencji Rektora wchodzi zgodnie z § 3 Uchwały:

- Prorektor ds. Nauczania;
- pełnomocnik Rektora ds. Krajowej Struktury (Ram) Kwalifikacji i Jakości Kształcenia jako Przewodniczący;
- Przedstawiciele Wydziałów UMed w Łodzi (po jednym z każdego Wydziału);
- Przedstawiciele Studentów (po jednym z każdego Wydziału);
- Dwóch przedstawicieli Doktorantów UM w Łodzi.

Obsługę administracyjną Uczelnianego Zespołu zapewnia Biuro ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Uczelniany Zespół w pierwszym powołanym składzie funkcjonował od 28 czerwca 2011 r. do 31.08.2012 r.. Skład Uczelnianego Zespołu na nową kadencję jest w trakcie konstytuowania się.

Celem działania Zespołu (zgodnie z § 6 Uchwały przywoływanej na wstępie) a zarazem systemu zapewnienia jakości kształcenia Uczelni na szczeblu ogólnouczelnianym jest:

- doskonalenie kształcenia oferowanego studentom UMed w Łodzi;
- wspomaganie polityki kadrowej;
- kształtowanie postaw pro jakościowych w środowisku uczelnianym oraz budowanie kultury jakości;
- motywowanie pracowników i studentów do doskonalenia jakości kształcenia samokształcenia;
- informowanie Rektora o działalności dydaktycznej UMed i osiągniętych efektach kształcenia;
- podnoszenie konkurencyjności i atrakcyjności UMed;
- tworzenie podstaw do osiągnięcia wysokiej pozycji UMed w Łodzi w skali krajowej i międzynarodowej.

UZZJK funkcjonuje na podstawie regulaminu, będącego załącznikiem do Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nr 391/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r, w sprawie utworzenia i wdrażania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Medycznym. Zgodnie z § 2 tego Regulaminu, UZZJK:

1. Podejmuje działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w UM w Łodzi. W tym celu opracowuje i przedstawia Rektorowi wnioski oraz propozycje dotyczące:

- polityki i procedur zapewnienia jakości w UM;
- zasad monitorowania okresowego przeglądu programów nauczania oraz ich efektów;
- sposobów oceniania studentów i doktorantów;
- zasad zapewnienia jakości i rozwoju kadry dydaktycznej;
- zasad monitorowania oraz okresowego przeglądu zasobów do kształcenia oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów;

- zasad działania systemów informatycznych oraz gromadzenia i wykorzystania informacji dotyczących kształcenia;
 - zasad publikowania informacji na temat kształcenia w UM.
2. Ustala harmonogram podejmowania działań.
 3. Opracowuje formularz sprawozdań z oceny własnej dla Wydziałów UM w Łodzi.
 4. Dokonuje analizy sprawozdań z oceny własnej Wydziałów UM i przedstawia Rektorowi sprawozdanie, wnioski i propozycje na temat jakości kształcenia w UM w Łodzi.
 5. Analizuje przepisy prawne dotyczące jakości kształcenia obowiązujące i projektowane w Unii Europejskiej.
 6. Przedstawia Rektorowi wnioski i propozycje dotyczące jakości kształcenia.

Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia zgodnie z regulaminem swoich prac opracował procedury i harmonogram swoich działań. Raz w roku do 15 października UZZJK dokonuje analizy wszystkich wniosków wynikających z wszelkich wprowadzonych w ubiegłym roku przeglądów, kontroli oraz opinii nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów na temat jakości kształcenia. Analizuje także raporty oceny wyposażenia wspomagających proces kształcenia i zasobów bibliotecznych. Do 15 listopada analizuje sprawozdania z oceny własnej Wydziałowych Zespołów ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia i przyjmuje propozycje działań w zakresie poprawy jakości kształcenia na kolejny rok akademicki sformułowane przez Samorząd Studencki. Ponadto analizuje wyniki ankiet studentów i doktorantów dotyczące sposobu realizacji zajęć dydaktycznych. Natomiast nie rzadziej niż raz na dwa lata UZZJK analizuje koncepcje kształcenia, sylwetki absolwenta i programów nauczania pod względem zgodności z KRK, a raz na trzy lata porównuje programy nauczania na Uczelni z innymi polskimi uczelniami o tym samym profilu.

Kolejnym elementem systemu zapewnienia jakości w Uczelni są badania ankietowe, których sposób przeprowadzania regulowany jest Uchwałą Senatu UM w Łodzi nr 392/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie badań ankietowych w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi. System badań ankietowych stanowi integralną część Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Uczelni. Zgodnie z § 4 tej Uchwały badania ankietowe prowadzone są z wykorzystaniem ankiety ogólnouniwersyteckiej i ankiet wydziałowych.

Elementami Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia UMed w Łodzi są także Katedra Nauk Humanistycznych UMed w Łodzi oraz Akademickie Biuro Karier UM w Łodzi związane są z systemem gromadzenia i przetwarzania danych o ocenie systemu kształcenia przez studentów i absolwentów Uczelni.

Na Wydziale Farmaceutycznym od 2011 zgodnie z § 2 Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, nr 391/2011 r. funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Jego powołanie następuje, podobnie jak w przypadku Uczelnianego Zespołu, na okres kadencji Rektora UM w Łodzi. W skład Wydziałowego Zespołu powołanego na kadencję 2012-2016 na Radzie Wydziału Farmaceutycznego w dniu 19 października 2012 r. znaleźli przedstawiciele nauczycieli akademickich i studentów z zachowaniem zasad reprezentatywności kierunków kształcenia tj. „analizy medycznej”, „farmacji” oraz „kosmetologii”, a także przedstawiciel doktorantów.

Działania WZZJK oparte są na wytycznych przywoływanego wyżej regulaminu, będącego załącznikiem do Uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi nr 391/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r. Zgodnie z § 3 Regulaminu:

1. podejmuje działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w UM w Łodzi. W tym celu opracowuje i przedstawia Rektorowi wnioski oraz propozycje dotyczące:
 - polityki i procedur zapewnienia jakości na Wydziale,
 - zasad monitorowania okresowego przeglądu programów nauczania oraz ich efektów,
 - sposobów oceniania studentów i doktorantów,

- zasad zapewnienia jakości i rozwoju kadry dydaktycznej,
 - zasad monitorowania oraz okresowego przeglądu zasobów do kształcenia oraz środków wsparcia dla studentów i doktorantów,
 - zasad działania systemów informatycznych oraz gromadzenia i wykorzystania informacji dotyczących kształcenia,
 - zasad publikowania informacji na temat kształcenia na Wydziale,
2. sporządza sprawozdanie z oceny własnej i przedstawia je Dziekanowi Wydziału Farmaceutycznego,
 3. Przedstawia plan działania w celu doskonalenia jakości kształcenia i wyeliminowania zjawisk niepożądanych.

Zgodnie z wymogami art. 11 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Uchwałami Senatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi Nr 477/2012 i Nr 478/2012 z dnia 30 maja oraz Nr 492/2012 zatwierdzono efekty kształcenia odpowiednio na kierunkach „analityka medyczna”, „kosmetologia” oraz „farmacja”. Senat zatwierdził również efekty kształcenia studiów podyplomowych prowadzonych na Wydziale „Nowe kierunki we współczesnej kosmetologii”. Natomiast na wizytacji nie przedstawiono efektów kształcenia dla studiów doktoranckich przekazując jedynie Wyciąg z protokołu z posiedzenia RW z 19.10.2012r. o zatwierdzeniu programu studiów i efektów kształcenia na studiach doktoranckich. Jednak treści tych efektów nie udostępniono.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest stałym punktem obrad Rady Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Na jej posiedzeniach są poruszane m.in. takie tematy, jak: zmiany w planach studiów, zatwierdzenie efektów kształcenia czy analiza jakości kształcenia na Wydziale. W najbliższym czasie tj. do 15 listopada br. Rada Wydziału zamierza również sporządzić sprawozdanie z oceny własnej, stanowiące wynik ewaluacji jakości kształcenia i przestawić je Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Rada Wydziału Farmaceutycznym zareagowała na uwagi Zespołów Oceniających z wizytacji przeprowadzonych (na podstawie przepisów obowiązujących do 30.09.2011 r.) na kierunkach: „analityka medyczna” „kosmetologia” oraz „farmacja” i dokonała stosownych korekt zgodnie z zaleceniami PKA. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych w obszarach tego wymagających został zamieszczony w Załączniku Nr 3.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego *znacząco*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego dysponuje tylko niektórymi składnikami wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, odpowiednio do przepisów prawnych w Uczelni. Te wewnętrzne akty normatywne stwarzają mechanizmy analizy oraz oceny jego działań. Jednostka jest obecnie na etapie wdrażania procedur oraz instrumentów systemu zapewnienia jakości kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
strategia rozwoju		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji			X		
zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
przewodzenie badań naukowych		X			
współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
system wsparcia studentów i doktorantów		X			
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia			X		

Przewodnicząca Zespołu oceniającego:

Dr hab. Jolanta Żyśko

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię przesłała dokument zawierający ustosunkowanie się do Raportu (wraz z 72 załącznikami), w którym Uczelnię pisze: „*że niektóre sugestie zamieszczone w raporcie zostały przyjęte przez akredytowaną jednostkę już czasie trwania wizytacji. Efektem są działania podjęte przez Wydział Farmaceutyczny w celu wyeliminowania wskazanych nieprawidłowości.*”

Analiza i ocena przesłanego przez Uczelnię materiału pozwala stwierdzić, iż Uczelnię rzeczywiście dokonała szeregu działań naprawczych, które pozwalają zmienić ocenę w dwóch kryteriach: kryterium 2: wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia oraz kryterium 3: cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz ich system weryfikacji. Przykłady tych działań podano poniżej:

Kryterium 1: Strategia rozwoju:

Rada Wydziału Farmaceutycznego w dniu 13 listopada 2012 roku zatwierdziła dokument: Misja Wydziału

Kryterium 2: Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia:

1. Opracowano harmonogram pracy Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości na Wydziale Farmaceutycznym w roku 2012/13, zgodnie z Uchwałą Senatu UM w Łodzi nr 32/2012 z dnia 25 października 2012 roku.

2. Powołano Komisje Dydaktyczno-Programowe na kadencję 2012-2016 odrębnie dla kierunku Farmacja oraz dla kierunku Analityka Medyczna. W skład obu Komisji wchodzi: interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni, w tym przedstawiciele pracodawców .

3. Opracowano i poprawiono procedury pozwalające Władzom Wydziału podejmować decyzje w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia.

4. Uzupełniono i poprawiono narzędzia do badania opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (Zarządzenie Rektora UM w Łodzi nr 92/2012 z 29 października 2012 r.

5. 12 lutego 2013 roku złożono wniosek do Rektora UM w Łodzi o uruchomienie Studiów Doktoranckich na Wydziale Farmaceutycznym.

Powyższe pozwala podnieść ocenę kryterium 2 ze znacząco na w pełni.

Kryterium 3: Cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz ich system weryfikacji

1. Zatwierdzono efekty kształcenia na studiach doktoranckich w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi (uchwała Senatu nr 70/2013 z dnia 28 lutego 2013 r.

2. Wyjaśniono, że uczestniczą w funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia poprzez swojego przedstawiciela w Wydziałowej Komisji ds. zapewniania jakości kształcenia. Doktorantka organizuje spotkania z innymi uczestnikami i przekazuje uwagi do zespołu.

Powyższe pozwala podnieść ocenę kryterium 3 ze znacząco na w pełni.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia		X			
Cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji		X			
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					